ELSZÁMOLVA

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLER

XV. ÉVFOLYAM, 58. SZÁM. Debrecen, 1938 március 12 szombat ÁRA: 12 FILLÉR.

Német csapatok az éjjel bevonultak Ausztriába

Schuschnigg kancellár a németek sorozatos ultimátuma folytán lemondott, Seyss Inquart nemzeti szociálista átvette a teljes osztrák kormányhatalmat - Elmarad az osztrák népszavazás

A német csapatok három helyen lépték át az osztrák határt - Miklas szövetségi elnök Seyss Inquartot bizta meg kormányalakitással

Anglia és Franciaország éleshangu tiltakozása Berlinben

A világháború óta nem zajlott le olyan világtörténelmi esemény, mint amilyen tegnap Ausztriában történt. E pillanatban tengernyi hivatalos és magántávirati jelentések tömege közepette sem lehet felmérni a bekövetkezett események várható fejleményeit. Egy bizonyosnak látszik, hogy *az önálló és független Ausztria elveszett*, vagy legalább is arra az útra került, amelyen a függetlenségét és önállóságát fenntartani nem tudja többé.

Az eseményeket a vasárnapra kitűzött népszavazás robbantotta ki. A szavazás elrendelésének módjával elégedetlenek voltak az osztrák nemzeti szocialisták és Berlint hívták segítségül. *A német kormány háromszoros ultimátumban tett eleget az osztrák nemzeti szocialisták kívánságainak.* Az utolsó távirat Schuschnigg távozását követelte, amely egyet jelentett a teljes rezsimváltozással. *Ezután következett a történelemben szinte páratlan politikai sakkhúzás. Seyss-Inquart, a nemzeti szocialista belügyminiszter, aki közben átvette az egész kormányhatalmat, Németországtól haderőt kért a rend fenntartására.* Mikor e sorokat írjuk, a német hadoszlopok már megindultak Ausztria felé. Ágyúk, tankok, gépfegyverek robognak át Ausztriába, ahol egy csapásra megváltozott minden, a horogkeresztesek veszik át az uralmat, a rendőrség már horogkeresztes karszalagot visel, a középületeken horogkeresztes zászlók lengnek, a legfőbb hatalmat pedig az a Seyss-Inquart gyakorolja, akit pár héttel ezelőtt már a német vezető körök »delegáltak« az osztrák belügyminiszteri székbe.

Minden attól függ, hogy milyen magatartást tanusítanak a nagyhatalmak.

Éjfél után érkezett Londonból és Párisból a híradás, hogy *az angol és francia kormány a legerélyesebb hangú tiltakozását jelentette be a német kormánynál. A demarsh hangoztatja, hogy a német kormány eljárása az osztrák kérdésben a lehető legsúlyosabb hatást gyakorolhatja, melynek végső kimenetele beláthatatlan. Ez a tény mutatja, hogy az ausztriai fordulatnak súlyos külpolitikai következményei lehetnek.*

Alább adjuk az ausztria eseményekről érkezett távirati jelentéseket:

Első jelentés: a népszavazás elhalasztása

Bécs, március 11. Péntek délután minisztertanács ült össze, hogy a vasárnapi népszavazással összefüggő ügyekről tanácskozzék. *Este félhétkor a linzi rádió azt a jelentést adta le, hogy Schuschnigg kancellár Miklas elnöknél folytatott megbeszélése után a népszavazás elhalasztása mellett döntött.*

A népszavazás elhalasztásáról szóló hivatalos jelentés így hangzik:

A szövetségi kancellár és a hazafiúi arcvonal vezére a szövetségi elnök úrnak tett jelentés után úgy határozott, hogy a március 13-ra kitűzött népszavazást elhalassza.

Az elhalasztást politikai körökben azzal magyarázzák, hogy a kormány nem akarta kiélezni azokat az ellentéteket, amelyek *a népszavazás kihirdetésével kapcsolatban a nemzetiek tábora és a kormány mögött álló hazafias tábor között támadtak.* A népszavazás kihirdetését, mint ismeretes, a nemzetiek váratlanul nagy ellenszenvvel fogadták. Ezenkívül a német politikai körök és a német sajtó is igen kedvezőtlenül itélték meg az Innsbruckban néhány nappal ezelőtt meglepetésszerüen bejelentett osztrák lépést.

Páris márc. 11. A Havas iroda bécsi hírei szerint **a német birodalmi kormány felszólította az osztrák kormányt Schuschnigg lemondására és Seyss Inquart kinevezésére. Azt állitják, hogy ez az ultimátum már délután 5 órakor lejárt. Negativ válasz esetén a német birodalom fenntartja magának a jogot, hogy megtegyen minden intézkedést, amelyet hasznosnak vél.**

Három német ultimátum az osztrák kormányhoz

Német részről egymásután négy követelést állitottak fel. — Követelték Schuschnigg lemondását.

Bécs, márc. 11. Feltétlenül megbizható és az eseményekbe beavatott részről a következőkben ismertették a helyzetet az MTI bécsi munkatársa előtt:

Német részről először azt a feltételt állitották fel, hogy

a vasárnap megtartandó népszavazásnak titkosnak kell lennie.

Az osztrák kormány erre nézve biztositékot adott. További feltétel az volt, hogy

a népszavazás időpontját vasárnapról el kell halasztani.

Az osztrák kormány ezt a feltételt is teljesitette s péntek délután a népszavazás elhalasztásáról szóló hirt a rádióban közzétették. Ezután a német birodalom egyik vezető egyénisége közölte Ausztria egyik vezető egyéniségével, hogy az eddigi feltételek teljesitését most már nem tartja elegendőnek.

Német részről azt követelik, hogy Schuschnigg mondjon le s ennek a feltételnek a teljesitésére határozott időpontot szabtak.

Azonkivül német részről követelik, hogy

az osztrák kormány többsége nemzeti szocialistákból álljon, továbbá, hogy a jelenleg Németországban tartózkodó ugynevezett osztrák légió egyrészét az osztrák karhatalom kiegészitésére vegyék át.

Ezeknek a feltételeknek nem teljesitése esetére további lépéseket helyeztek kilátásba.

Schuschnigg erről a helyzetről jelentést tett Miklas elnöknek, aki azonban ezeket a feltételeket nem fogadta el.

Miklas elnök azt a megbizást adta Schuschniggnak, hogy a német hadsereg bevonulása esetén ellentállást nem szabad tanusitani. Ugyanezt az utasitást kapta meg az egész osztrák hadsereg.

A folyó ügyeket továbbra is az eddigi kormány intézi.

Bécsi beavatott körökben ugy tudják, hogy

este 9 óráig a német csapatok még nem lépték át a határt.

Schuschnigg: Nem vagyunk hajlandók német vért ontani

Bécs, márc. 11. Schuschnigg kancellár este háromnegyed 8 órakor **a bécsi rádióban a következő beszédet mondotta:**

„Osztrák férfiak és osztrák nők! A mai nap nehéz és döntő helyzet elé állitott bennüket. Megbizást kaptam, hogy az osztrák népnek a nap eseményeiről jelentést tegyek:

A német birodalmi kormány a szövetségi elnökhöz határidőhöz kötött ultimátumot intézett, amely szerint a szövetségi elnök urnak egy neki javasolt jelöltet szövetségi kancellárrá kellene kineveznie és a német birodalmi kormány javaslatai szerint kellene a kormányt kineveznie. Ellenkező esetben erre az órára kilátásba vették a német csapatok bevonulását Ausztriába. A világ szine előtt megállapitom, hogy azok a hirek, amelyeket Ausztriában terjesztettek s amelyek szerint Ausztriában munkászavargások voltak, hogy patakokban folyt a vér, hogy a kormány nem ura a helyzetnek s a maga erejéből nem tudott volna rendet teremteni, — az első betütől az utolsóig kitalálások.

A szövetségi elnök ur megbizott engem, közöljem az osztrák néppel, hogy mi az erőszaknak engedünk. Semmi áron, még ebben a komoly órában sem vagyunk hajlandók német vért ontani. Ezért utasitottuk véderőnket, hogy arra az esetre, ha a bevonulást keresztül viszik., jényeges ellentállás nélkül vonuljon vissza és várja be a legközelebbi órák döntéseit.

A szövetségi elnök ur Schilhawski gyalogsági tábornok, hadseregfőfelügyelőt bizta meg a véderő vezetésével. Rajta keresztül kapja meg a véderő a további utasitásokat.

Az osztrák néptől ebben az órában egyetlen német szóval éspedig azzal a szivbéli kivánsággal búcsuzom: Isten óvja Ausztriát.“

A kancellár beszéde után a rádió az osztrák Himnuszt játszotta.

Schuschnigg este bejelentette lemondását

Bécs, márc. 11. Schuschnigg kancellár péntek este 19.50 órakor a bécsi rádióban bejelentette lemondását.

Róma, márc. 11. Itteni osztrák körökből szerzett értesülés szerint Schuschnigg ma délután beadta lemondását. Miklas szövetségi elnök Seyss Inquart belügyminisztert bizta meg a kormány megalakitásával, aki azonnal megkezdte tárgyalásait. Bécsben teljes a nyugalom. A nemzeti szocialisták örömtüntetéseire lehet számitani.

A Reuter iroda értesülése szerint **a népszavazás elhalasztása előtt Hitler egy külön kiküldöttje érkezett Bécsbe, ahol átnyujtotta a német ultimátumot.** Az első hirek szerint e kiküldött Hess Rudolf, Hitler helyettese volt, de ujabb értesülés szerint Bürger volt svájci tartományi kormányzó volt. Az ultimátum nem emliti kifejezetten **a német katonai lépés jelentőségét, de azzal fenyeget, hogy a német birodalmi gyülés, amelyet Hitler kész ujból összehivni, döntő határozatokat hozhat.**

Köszvényes fájdalmaknál,

rheumatikus bántalmaknál, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, izületi és tagfájdalmaknál, valamint meghülléses betegségeknél, gyorsan és biztosan hat a Togal. Orvosok ezrei ajánlják a Togal-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kisérletet. — Kérje kifejezetten a kiváló hatásu Togal-t. Teljesen ártalmatlan. — Minden gyógyszertárban. P 1.60.

Vigszinház

A legragyogóbb vigjáték:

TOVARIS

(Ez az éjszaka a miénk!)

CHARLES BOYER — CLAUDETTE COLBERT.

Seyss-Inquart a rádióban este már a német csapatok bevonulásáról beszélt

Bécs, március 11. *Seyss-Inquart* belügyminiszter az osztrák rádióban azt a felszólitást intézte a lakossághoz, hogy maradjon nyugodtan.

A német csapatok bevonulása esetén ne fejtsenek ki ellentállást.

Az osztrák nemzeti szocialistákat figyelmeztette arra, hogy ő vezeti a belügyminiszteriumot s felszólította a nemzetieket, hogy a hatóságok intézkedéseinek tegyenek eleget.

Bécs utcáin este 9 óra tájban a nemzeti szocialisták rendezett csoportokban vonulnak végig horogkeresztes zászlók alatt és Hitler kancellárt éljenzik.

Este egynegyed 9 óra tájban Seyss-Inquart belügyminiszter a lakossághoz intézett rádióbeszédében többek között

felhivja a nemzeti szocialistákat, hogy a végrehajtó hatalomnak bocsássák magukat rendelkezésére. Különösen arra emlékezteti a lakosságot, hogy az esetleg bevonuló német hadsereggel szemben semmi körülmények között semmiféle ellentállás szóba nem jöhet a karhatalom részéről sem,

hanem annak legfontosabb kötelessége Ausztria rendjének és nyugalmának fenntartása.

— Tartsatok ki, fogjatok összemindnyájan — mondotta végül — és segitsetek, hogy boldog jövőnek nézhessünk elébe.

Elegánsan öltözködhet olcsón vásárolhat

Bartos Géza

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében Svetits-palotában

Kapualatti helyiségben!

Kapualatti árakon!

Seyss Inquart átvette a teljes hatalmat

Bécs, márc. 11. (Német TI) **Hir szerint a Schuschnigg kormány lemondása után Seyss Inquart miniszter, mint az egyedül hivatalban levő szövetségi miniszter átvette a teljes osztrák kormányhatalmat.**

Páris, márc. 11. (23.25.) A Havas iroda bécsi jelentése szerint Seyss Inquart megbizást kapott a kormányalakitásra.

Seyss Inquart Hitlertől német csapatokat kért

Berlin, márc. 11. (Német TI.) (22.15.) **Seyss Inquart osztrák belügyminiszter a következő táviratot intézte Hitler vezér és kancellárhoz:**

„Az ideiglenes osztrák kormány, amely a Schuschnigg kormány lemondása után abban látja feladatát, hogy ismét helyreállitsa a nyugalmat és rendet Ausztriában, azzal a sürgős kéréssel fordul a német kormányhoz, hogy támogassa feladatában s legyen segitségére a vérontás elkerülésében. Ebből a célból kéri a német kormányt, hogy minél előbb küldjön német csapatokat. Seyss Inquart.“

Bécsben horogkeresztes zászlók lengenek

A rendőrség horogkeresztes karszalagot visel.

Bécs, március 11. A hazafias arcvonal székházára este felhúzták a horogkeresztes lobogót. A nemzeti lakosság fáklyás menetben járja be az utcákat. A rendőrség és a nemzeti szocialista lakosság között testvéri az egyetértés.

A rendőrfőkapitányság épületén horogkeresztes zászló leng.

A rendőrség horogkeresztes karszalagot visel.

Eddig ellenőrizhetetlen hirek szerint erre maga Skubl államtitkár, rendőrfőparancsnok adta ki a rendelkezést.

A kancellári hivatal erkélyére az arra elvonuló nemzeti szocialisták egyike kitüzte a horogkeresztes zászlót.

Bécs, márc. 11. Este 10 órakor beavatott helyen ujból kijelentik, hogy a német csapatok nem állanak osztrák területen. A bécsi utcák a kora esti órákban aránylag csendesek voltak. A lakosság még nem tért magához első meglepetéséből. Később azonban nemzeti szocialista tömegek vonultak fel, különösen a városháza előtt gyülekezett nagyobb csoport és követelte, **tüzzék ki a horogkeresztes zászlót.** A középületek egyrészén még vörös-fehér-vörös zászló leng. **Más középületekre már kitüzték a horogkeresztes zászlót. Kisebb tüntetések is voltak, igy**

— **Emésztési kiütések a bőrön** rendszerint hamar elmulnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes **Ferenc József** keserüvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

a hazafiui arcvonal székházának falába beépitett üvegkiratot bezuzták és a felhalmozott röpiratokat szétszórták.

A nemzeti szocialisták tulnyomó része azonban zárt sorokban vonult végig az uccákon. Összetüzésekről eddig nem érkeztek hirek.

Kisebb S. A. egyenruhás osztagok vonultak végig az uccákon és Seyss Inquart belügyminiszter rádiószózatának értelmében már át is vették a közbiztonsági szolgálatot.

Nemzeti szocialisták körében az az ellenőrizhetetlen hir terjedt el, hogy **Göring miniszterelnök és Hess, a bizodalmi vezér helyettese Bécsbe érkezett** s a Karlplatzon szózatot intéznek a lakossághoz. Ez a hir nagy tömeget mozgatott meg. Az emberek minden irányból a Karlsplatz felé tódultak, de hamarosan kiderült, hogy a hir nem felel meg a valóságnak.

A német csapatok 11 óra 25 perckor á.lépték az osztrák határt

München, márc. 11. (Havas) (22 óra.) A német-osztrák határra a német csapatok szállitása gyors ütemben folyik. Mint Kiefersfeldenből jelentik,

délután 200 lovas katona érkezett a városba, ugy hogy az ott

TRUNKHAHN
ruhát minden alkalomra.

Kérje szövetmintáinkat
Tartóssági garancia!
ELADÁS:
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KRT. 8.
GYÁR: BUDAPEST, XI. LENKE-UT. 117.

állomásozó csapatokkal együtt most már 5000 katona van ott.

A katonákat az iskolákban s más középületekben, valamint magánosoknál szállásolták el. Az Ausztriába vezető összes utakon ágyukat és tankelháritó ütegeket látni vonulni.

Rösenheimban a salzburgi határnál 2000 gyalogos, lovas és tüzér táborozik.

Münchenben az iskolákat további intézkedésig bezárták. Kétségtelenül azért, hogy a tartalékosokat ott szállásolhatssák el.

A Reuter iroda legutóbbi jelentése szerint a bajor-osztrák határ mentén a 7. hadosztály csapatai tartózkodnak.

Itt tartózkodik továbbá Göring tábornagy ezredének egyik százada s kb. 3000 főnyi fekete egyenruhás őrség.

München, márc. 11. (23 óra.) **Dél-Bajorországban szünet nélkül ujabb csapatokat összpontositanak. A csapatok a német-osztrák határ felé menetelnek.**

München, márc. 11. (23.25 óra.) **A német csapatok átlépték a német-osztrák határt.**

Linzi értesülés szerint a felsőausztriai határon átlépett német csapatok nem a főutvonalon haladnak tovább Bécs felé, hanem gépkocsijaikon a határ melletti ugynevezett Waldviertel irányában.

München, márc. 11. Havas, (23.30 óra.) **A német csapatok este 11 óra tájban zárt sorokban lépték át az osztrák határt Kufsteinnél, Mittelwaldnál és Salzburgnál.**

Ejfélkor kormányalakitásra kapott megbizást Seyss Inquart

SS-őrség vette körül a szövetségi kancelláriát.

Bécs, márc. 11. Féltizenkettőkor döntő lépés történt a kibontakozás felé. Mint hivatalosan jelentik, Miklas szövetségi elnök Seyss Inquart belügyminisztert bizta meg a kormány megalakitásával. — **A szövetségi kancellári hivatalt polgári ruhás SS-őrség vette körül. Az őrség ember-ember mellett szorosan áll az épület körül, fegyver nélkül. Rendőrök az épület körül nincsenek. Az őrség senkit sem enged az épület közelébe. Az ujságirók érdeklődésére felvilágositást nem adnak.**

Hitelesnek látszó értesülés szerint Hess, a német birodalmi kancellár helyettese Bécsbe érkezett s a kancellári palotába ment.

A hazafiu arcvonal székházát is SS-őrség tartja megszállva. Itt azonban rendőrök is szolgálatot teljesitenek.

Bécs, márc. 11. Seyss Inquart kinevezéséről szóló rádióközlés szövege a következő:

A szövetségi elnök a belpolitikai viszonyok nyomása alatt Seyss Inquart szövetségi minisztert a nyugalom és a rend fenntartása végett a kormányügyek vezetésével bizta meg.

Lahr Félix alpolgármestert megbizták a polgármesteri teendők ellátásával.

Hungária filmszinház

Óriási sikert és tetszést aratott a tegnapi bemutatón
CSATHÓ KALMÁN
nagyszerü vigjátéka:
Te csak pipálj Ladányi
és a kacagtató szines trükkfilm:
Popeye és a 40 rabló
Előadások: 5, 7, 9-kor! Hiradó!

Az Apollóban

MA IS
ROBERT TAYLOR
és BARBARA STANWYCK
főszereplésével:
Fivérem felesége
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9-kor!
Hiradók.

Tavaszra női- férfi- szövetek Benyáts-nál

Erélyes hangu angol és francia tiltakozás Berlinben

London, márc. 11. **Sir Neville Henderson berlini angol nagykövet az angol kormány utasitására a lehető legerélyesebb hangu tiltakozást jelentett be a német kormánynál s az osztrák kormányhoz intézett második ultimátummal kapcsolatban tiltakozott a független állammal szemben elkövetett és erőszakkal alátámasztott kényszer ellen is, amelynek célja olyan helyzet teremtése, amely nem fér össze az illető állam nemzeti függetlenségével. A tiltakozás hangoztatja, hogy ez az eljárás a lehető legsulyosabb hatást gyakorolhatja, amelynek végső kimenetele be láthatatlan.**

A francia kormány hasonló tiltakozást intéz Németországhoz. — Szövege lényegileg az angol tiltakozással azonos.

Az Ewening Standard szerint az angol és francia kormány, amely állandó összeköttetésben állott egymással, kereste az utakat és módokat, hogy felhivják Berlin figyelmét a katonai lépéssel járó veszedelmekre, mint amilyen pl. az volna, ha a német csapatok bármilyen ürügy alatt átlépnék az osztrák határt.

Hir cseh mozgósitásról

Prága, márc. 11. Egyes külföldi hirforrások szerint Csehország az osztrák eseményekkel kapcsolatban mozgósitott. A cseh távirati irodát illetékes helyen felhatalmazták annak közlésére, hogy ez nem felel meg a valóságnak.

Az olasz kormány nem lép közbe

Páris, március 11. A francia kormány hir szerint esütörtök este utasitást küldött római ügyvivőjének, *tájékozódjék az olasz kormánynál: lehetséges volna-e velo együttműködni az Ausztria érdekében inditandó akcióban? A lépés eredményeképpen kitűnt, hogy ennek most nincs lehetősége.*

Már Kufsteinban vannak a német csapatok

Legujabb hiradás szerint német csapatok megszállták Kufsteint és a felsőausztriai Rohrbachot és onnan vonulnak a cseh-osztrák határ mentén keletre. A német csapatok bevonulása az osztrák lakosság körében leirhatatlan lelkesedést keltett.

Amerika nem tesz előterjesztést Berlinben

Washington, márc. 11. **Hull külügyminiszter ma este a sajtóértekezleten kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy Roosevelt elnök és ő ma reggel megbeszélték a középeurópai uj helyzetet. Az Egyesült Államok minden ellenkező hiresztéléssel szemben nem élt előterjesztéssel Berlinben. Megállapitották, hogy a helyzeett nem látja veszélyesnek. Azon fáradoznak, hogy Amerika középeurópai ügyvivőitől közelebib hireket kapjanak.**

Jugoszlávia Olaszország állásfoglalását várja

Belgrád, márc. 11. Az osztrák események gyors fejleményei a jugoszláv fővárosban nagy meglepetést keltettek. Hivatalos körök tartózkodnak minden állásfoglalástól. **Jugoszláv politikai körökben kijelentik, hogy Jugoszlávia a nagyhatalmak, elsősorban Olaszország állásfoglalását várja.**

Az osztrák horogkeresztesek ujjongó lelkesedése

Bécs, március 11. Az osztrák nemzeti szocialisták ujonganak a lelkesedéstől. **A vidékről óriási tüntetéseket jelentenek.** A városban mindenütt horogkeresztes lobogók lengenek. Az **uccákon Hitler horogkeresztes diszitéssel és zöld galyakkal övezett óriási arcképeivel vonulnak fel.**

Bécsben Hitler párthivei, főleg az Opera előtt a Kértnerstrassen és a német utazási iroda előtt verődtek össze. A hatalmas tömeg Hitlert éljenezte és fáklyás felvonulásra készülődik. **A főváros környékéről szüntelenül hatalmas csoportokban érkeznek a nemzetiszocialista zászlót vivő csapatok, akik balkarjukon mind horogkeresztet viselnke. A piros-fehér-piros osztrák zászlót viszont sehol sem látni.**

Folytatása a 8. oldalon

Raglán
tökéletes szabás
elsőrendü kelték
10 remek szín
saját készitmény
P. 39·80
le 5 % pénzt. eng.
P. 37·80
Grünfeld
uciszabóság
Kistemplom mellett.

Rendkivüli városi közgyülés

Makláry püspök örökös bizottsági tag első beszéde a közgyülési teremben — Vitéz Berényi inditványára feliratot intéznek a kormányhoz az idegenellenőrzés szigoritására Állásfoglalás a nyugdijasok karácsonyi segélye mellett

Debrecen város törvényhatósági bizottsága *Fáy István* főispán elnöklésével tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a főispán Galánffy János haláláról, emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg.

Makláry püspök üdvözlése

Az örökös taggá megválasztott *Makláry Károly* püspök ez alkalommal elsőízben jelent meg a közgyűlésen.

Fáy István főispán szeretettel üdvözölte a püspököt, aki nagynevű elődje helyét foglalja el. Sokszor volt alkalmam — mondta a főispán — tapasztalni a püspök úr áldásos tevékenységét, melyet a legnagyobb csendben és a legnagyobb eredménnyel fejtett ki. Ezért az osztatlan szeretet és nagyrabecsülés árad a püspök felé mindenki részéről.

A püspök válasza

Makláry Károly püspök meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért.

— Tudatában vagyok annak — mondotta —, hogy ez a magas kitüntetés nem engem ad personam ért, hanem illeti azt a magas közjogi méltóságot, amelyet betölteni szerencsém van. Ennek tudata és bátor bevallása azonban nem von le semmit a kitüntetés értékéből és nagyságából, mert ebből látnom kell Debrecen város és a tiszántúli református egyházkerület között fennálló lelki kapcsolódásnak azt a nagy, szent és drága kötelékét, amely 400 éven át a közös küzdelemnek, közös célkitűzésnek és közös törekvéseknek vert aranyából erősödött eltéphetetlen összetartó erővé.

— Ünnepélyesen ígérem — folytatta a püspök emelt hangon —, hogy ennek a tradicionált lelki kapcsolódásnak leszek és maradok mindenkor törhetetlen, hűséges munkása és ápolója. Helyemet ebben a teremben nem a mindenáron hadakozni akarás fegyverével foglalom el. *Ez a terem számomra templom lesz, ahol az elvek harcában nem az ellentétek, a széthúzás szitására, hanem a lelkek harmonikus együttműködésére törekszem, mert teljes mérlékben meg vagyok róla győződve, hogy a mai nehéz idők emberfeletti megpróbáltatásai között csakis a lelkeknek még az egyéni gravámeneket és egyéni ambiciókat is háttérbe szorítva lehet és kell egybesimulva megteremteniök azt a lehetőséget, amely drága, szent országunk felépítését munkálhatja.*

— *Távol állok minden politikai szélsőséges irányzattól. Politikai párthoz egyáltalában nem tartozom, bár szívesen megvallom, hogy a békülékeny politikának azzal a nemes irányvezetésével, amelyet a miniszterelnök úr kimondhatatlanul magasan ívelő győri beszédében hangoztatott, rokonszenvezem.*

Az uj Darányi-kormány üdvözlése

A püspök ezután indítványozta, hogy a kormányt újjáalakulása alkalmából a közgyűlés üdvözölje és biztosítsa osztatlan bizalmáról és ragaszkodásáról. Ugyancsak javasolta, hogy a kormány egyik legértékesebb kivált tagját, dr Lázár Andor volt igazságügyminisztert, Debrecen képviselőjét is üdvözöljék és biztosítsák ragaszkodó szeretetükről.

A közgyűlés a püspök indítványát egyhangúlag elfogadta.

Darányi miniszterelnökhöz a következő táviratot küldték a közgyűlésről:

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága Makláry Károly ref. püspök, örökös bizottsági tag egyhangúlag elfogadott indítkosságának mérlege alaéi vbgkqj vbgb ványára Nagyméltóságodat a kormány újjáalakítása és nemzetépítő programjának közrebocsátása alkalmából osztatlan bizalmáról és őszinte ragaszkodásáról biztosítja és mély tiszteletének ad kifejezést, *Fáy István* főispán, *Kölcsey Sándor* polgármester.

Lázár Andorhoz a következő táviratot küldték:

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága sajnálattal vette tudomásul, hogy Nagyméltóságod egészségi állapotára tekintettel a kormányból kiválni volt kénytelen és Makláry Károly püspök, örökös bizottsági tag egyhangúlag elfogadott indítványára a közgyűlés Nagyméltóságodat úgyis mint a város képviselőjét, továbbra is őszinte ragaszkodásáról biztosítja és mély tisztelettel üdvözli. *Fáy István* főispán, *Kölcsey Sándor* polgármester.

A Világitási Vállalat nyugdij ügye

Poroszlay László tanácsnok terjesztette be az utolsó három hónapról a polgármesteri jelentést, amelyhez vitéz dr *Erdey János* akadémiai tanár kért szót.

A világítási vállalat nyugdíjintézete és szabályzata körüli bizonytalanságról és nyugtalanságról, izgalomról beszélt. *A nyugdíjintézet körül valami baj van. Tiltakozik az ellen, hogy ezt a szerencsétlen nyugdíjügyet bárki politikai célra használja fel.* A HÉV, a dohánygyár megoldotta a nyugdíjkérdést. Kéri a polgármestert, karolja fel ezt az ügyet. *Ismerjék el a nyugdíjintézet jogosultságát.*

Egyes városi tisztviselők külön jutalma

Ugyancsak a polgármesteri jelentéshez szólt hozzá dr *Fényes Jenő* is. Szóvátette, hogy egyes városi tisztviselők jutalmakat és segélyeket kaptak. *Kijelentette, hogy személyileg egyetlen jutalmazást sem kifogásol, de elvi szempontból azt tartja helyesnek, ha előbb a költségvetésbe azt felveszik és csak azután utalják ki.* Kifogásolta azt is, hogy a kisgyűlés megváltoztatta olyan bérletek feltételeit, amelyeket előzetesen a közgyűlés megállapított.

Fáy István főispán figyelmeztette a közgyűlés tagjait, hogy a jövőben csak olyan kérdéshez enged hozzászólást a polgármesteri jelentéssel kapcsolatban, amely ügyekről a jelentésben tényleg szó is van.

Dr *Kölcsey Sándor* polgármester előbb vitéz dr Erdeynek válaszolt s kijelentette, hogy dr Csóka László főjegyzőt megbízta a világítási vállalatnál a státusrendezéssel. *Még a nyári szünet előtt az ügy a közgyűlés elé kerül. Ezt követi nyomban az elavult nyugdíjszabályzat újjáalkotása.* A világítási vállalat alkalmazottai korántsem olyan nyugtalanok, mint különböző oldalról és a sajtóban hangoztatni szokták.

Dr Fényes Jenő beszédére megjegyzi, örül, hogy személyileg nem kifogásolta a jutalmakat. *Elvileg a törvény szellemében és a költségvetés alapján járt el. A kisgyülésnek joga van, hogy 50.000 pengőn belül a bérbeadási feltételeket tetszése szerint megváltoztassa.*

A nyugdijasok is kaphassanak karácsonyi segélyt

Tudomásul vette a közgyűlés a belügyminiszter rendelkezését a tisztviselők és alkalmazottak karácsonyi segélye tárgyában, nevezetesen azt, hogy a jövőben nem szabad a nyugdíjasoknak karácsonyi segélyt adni, mert a miniszter nem hagyja jóvá és a házastársak közül csak a nagyobbfizetésű kaphat karácsonyi segélyt.

Dr *Fényes Jenő* szólalt fel a miniszteri leirat kapcsán:

— Minden ujságot olvasó tudja, hogy amikor egy magasrangú tisztviselő nyugdíjba megy, véletlenül éppen ugyanakkor üresedik meg valahol egy jó állás. Én nem irigylem ezektől az uraktól ezeket az állásokat, merthiszen ezekbe se én, se a törvényhatóság tagjai soha be nem jutnak. Nem lehet mindenki a szerencse gyermeke. De az mégis lehetetlen, hogy amikor így áll a dolog, ugyanakkor azt a kis nyugdíjast és kegydíjast rendszabályozzuk meg, aki nem is minden évben, *csak néha-néha egy néhány pengővel karácsonyi segélyhez jut, amelyből egy kicsit megjavíthatja a maga karácsonyát.* Nemcsak azt a munkát kell megbecsülni, amelyet ma adnak a tisztviselők, *a mult megbecsülését jelenti, ha nem felejtkezünk el a nyugdíjasokról és a kis kegydíjasokról.* Indítványozom, hogy írjon fel lojális hangon indokoltan a közgyűlés a miniszter úrhoz, ne zárja el jövőre vonatkozó elvi kijelentéssel annak az útját, hogyha esetleg módunk lesz rá és újból adnánk valamikor karácsonyi segélyt, akkor részesíthessük ebben a nyugdíjast és a kegydíjast is.

Dr *Kölcsey Sándor* polgármester Fényes Jenő javaslatát magáévá tette és így a közgyűlés is egyhangúlag elfogadta.

Vitéz Berényi fokozottabb idegenellenőrzésre feliratot javasol

Vitéz Berényi István tábornok terjesztett elő javaslatot az iránt, irjanak fel a belügyminiszterhez és kérjék, hogy a külföldről való nem kivánatos elemek beszivárgását szigoru eszközökkel akadályozza meg, akik pedig a törvények kijátszásával, vagy hamis okmányokkal szereztek állampolgárságot, azokat az országból utasitsák ki. A tartózkodási engedélyek és a magyar állampolgársági ügyekben a legszigorubb intézkedéseket léptessék életbe.

Az inditványt vitéz Berényi tábornok szóbelileg is megokolta. Romániában — mondotta — a királyi diktatura ellenére a zsidóknak sok vesziteni valójuk van, ezért bizonyosan sokan elhagyják Romániát, ide való bevándorlásuk veszedelme nem szünt meg. Hasonló veszedelem fenyeget Ausztriából is. **A magyarsággal együttérző, évtizedek óta itt élő zsidóságnak sem érdeke, hogy külföldről beszivárogjanak ezek az idegen zsidók. Nem vallási türelmetlenség az ellenük való védekezés.** Az idegenellenőrzés élére kormánybiztost állit a miniszterelnök, de mit ér a hatóságok munkája, ha azok egy része, akikről megállapitják, hogy jogtalanul tartózkodnak az országban, **a láthatatlan összeköttetés révén az itt tartózkodási engedélyhez és a magyar állampolgársághoz jutnak.**

Dr **Brunner** Lajos orvos válaszolt a felszólalásra és megvédte — mint mondta — **a hatóságokat az ellen a sulyos vád ellen, hogy láthatatlan kezek elősegitik az idegenek beszivárgását. Védelmezi a zsidóságot az ellen a vád ellen, hogy törvénytelenséghez odaadná magát. Egyáltalában nem kivánja, hogy ide idegen zsidóság beszivárogjon és letelepedjen. Nem tartja ezt kivánatosnak a magyar haza és a nemzet érdekében sem.** Emlékeztet az 1849-es időkre, amikor a török szultán semmiféle fenyegetés ellenére sem adta ki a nála menedéket kereső magyarokat. A török szultán **nem volt kersztény, de kersztényi módra cselekedett.**

— Mivel a belügyminiszter és a végrehajtó hatóságok intézkedéseiben megnyugodhatunk — mondotta Brunner — **felesleges** az előterjesztett javaslat kéri vegyék le azt a napirendről.

Fáy István főispán szavazásra tette fel vitéz Berényi István javaslatát, amelyet majdnem egyhangulag elfogadtak. Utána Brunner javaslatát tette fel szavazásra, mellette egyedül dr Brunner állott fel szavazni.

A Nagykörut szabályozása

Még 1936-ban hozott a közgyűlés határozatot a Nagykörút szabályozására. A belügyminiszter kisebb módosításokkal jóváhagyta a Nagykörút tervét, de nem engedi sehol a telkeket letompítani, mivel a saroktelkek jobban beépithetők, ha nem tompák.

Elvetették a sár-rendeletet

Elvetette a közgyűlés azt a gondolatot, hogy szabályrendeletet alkossanak, amelynek alapján megbüntethető az a gazda, aki sáros kerékkel hajt fel a köves útra.

80 ezer pengő kölcsön az adóhivatal átalakitására

A mult évben elhatározta a közgyűlés az adóhivatal átalakítását. Erre a célra függőkölcsön felvételét a belügyminiszter is jóvá-

hagyta. Ezt most a közgyűlés tudomásul vette, azzal együtt, hogy a polgármester a sürgős szükségre tekintettel már fel is vette a 80.000 pengőt négy debreceni banktól a Nemzeti Bank kamatlába felett még fizetendő három százalék mellett.

Felirat

Tamogatják Miskolc város felíratát, hogy a Pénzintézeti Központtól a városi tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok is kaphassanak kölcsönt.

Ugyancsak támogatják Hódmezővásárhely felíratát a pénzügyminiszternél az elemi károk miatti adótörlés érdekében.

Támogatják Zala megye felíratát, hogy az új szeszadótörvényjavaslat készítésekor vegyék figyelembe a gyümölcstermelők érdekeit.

Bács-Bodrog vármegye felíratát is támogatják, hogy a hadikölcsönkötvényeket 15 százalékban felértékeljék.

Ennek az ügynek a kisgyűlésen történt tárgyalása alkalmával dr *Markovics Elemér* azt javasolta, kerje a törvényhatóság, hogy a hadikölcsön ősjegyzők, akiknek még birtokukban van az eredeti kötvényük, az egy millárdos terv végrehajtása során kivetendő 600 milliós vagyonadóból a reájuk eső részt hadikölcsönkötvénnyel fizethessék meg. Méltányos, hogy aki már egyszer résztvett a multban a hadikölcsönjegyzésben és megtartotta kötvényét, ezzel fizethesse meg a vagyonadót.

A közgyűlés elfogadta a felírati javaslatot.

A hőforrás vezetékének tisztitása 87 ezer pengőbe kerül

Zöld József h. polgármester terjesztette elő a hőforrás vezetékének tisztítási ügyét. A csőtisztítás 87.600 pengőbe került. Amikor az erre vonatkozó határozatot felterjesztették, a belügyminiszterium figyelmébe ajánlotta a városnak, hogy nem volna-e célszerű, ha kicserélnék a csöveket vastagabbakra, bár ez 227.000 pengőbe kerülne. Az iparügyi miniszternek is az volt a véleménye, hogy a csőcsere a vízszolgáltatás zavartalansága érdekében kívánatos volna.

A közgyűlés egyelőre fenntartja régebbi határozatát és csak a tisztítást végezteti el és ha majd a gazdasági helyzet lehetővé teszi, kicserélik a csöveket is.

A köztisztasági vállalat üzemi jellege megszűnt. A vállalatnak 103.000 pengőnyi vagyonát a házipénztár vette át.

A gyógyszálló ügye

Dr *Vida Szücs Imre* műszaki tanácsos ismertette a gyógyszálló építési ügyét. A polgármester meghirdette a tervpályázatot, hogy ezzel is időt nyerjenek. *A kölcsöntárgyalások kedvezően folynak, most a pénzügyminiszternél van az ügy.*

A kisgyűlésen *Balogh Gyula* örömmel tudomásul vette a polgarmester intézkedését, mellyel a munkanélküliségen fog segiteni. Kéri a polgármestert, gondolkozzék rajta, *mi módon lehetne elősegitenie a városnak, hogy itt gyárak települhessenek.*

Dr *Kölcsey Sándor* polgármester megjegyzi, hogy azért hirdette meg a tervpályázatot is, hogy időt nyerjenek.

103 ezer pengős póthitel

Az 1937. évi költségvetéssel kapcsolatban összesen *103.000 pengő póthitel szüksége merült fel.* Erre fedezetül szolgál az erdőgazdasági többletbevétel és az államrendőrségi hozzájárulásnál 71.000 pengő megtakarítás. A belügyminiszter ugyanis a város 210.000 pengős tartozásának egyharmad részét elengedte azzal a feltétellel, ha az egészet kifizetik. Ez 1937-ben meg is történt, tehát a várost megilleti a törlés joga. A közgyűlés elfogadta az előadói javaslatot.

Ary Lajos főszámvevő állami szolgálatba lép

A Városi Takarék felügyelőbizottságának elnöke lesz.

A városi törvényhatóság foglalkozott a számvevőség államositásával bekövetkezett helyzettel. Ennek következtében — minthogy Ary Lajos főszámvevő állami szolgálatba lép — szükségessé vált a főszámvevő munkaátalányának pótilletményként való megállapítása. Ezt a közgyűlés a törvényes megengedett mértékig eszközölte.

Ary Lajos főszámvevő a Városi Takarék felügyelő-bizottságának elnöke lesz, a tagok pedig *Böszörményi Béla* és *Félegyházy János* törvényhatósági bizottsági tagok, míg a felügyelő-bizottság póttagjai *Varga Endre* és dr *Baczoni Sándor* lesznek.

Előlépések

A városi közgyűlés vitéz *Zétényi Gyula* végrehajtót, *Baltazár János* irodasegédtisztet és *Galánffy Lajos* zeneiskolai tanárt *magasabb fizetési osztályba léptette elő.*

Az adófelszólamlási bizottságok megalakulása

A közgyűlés döntött az adófelszólamlási bizottságok megalakításáról 1938—40. évek tartamára. A bizottságnak 9 rendes és 8 póttagja van. 5 rendes és 5 póttagot a közgyűlés választott meg az érdekképviseleti jelölések alapján, 1 rendes és 1 póttagot pedig a saját kebeléből választott meg.

Az első bizottságba a kisgyűlésen Csáky János, Vadászy Sándor, Zelinger Ede, dr Nagy Béla, Sarkadi Kesztyüs Lajost rendes tagokul, Molnár Bálint, Faragó István, Ceress Sándor, Papp Endre és Tóth Lajost póttagokul választották meg.

A második bizottságnak a kisgyűlésen rendes tagjai lettek: Rickl László, Bernfeld Sámuel, Krisch Károly, dr Gorove Lajos, vitéz dr Erdey János, póttagok: Kovács Ferenc, Kardos Gyula, Piros Béla, dr Mailáth László és Félegyházy János.

A közgyűlés ugyanezeket választotta meg, azzal a különbséggel, hogy Bernfeld Sámuel helyett Kardos Gyulát, póttagnak Böszörményi Istvánt választották meg a második bizottságba.

Módositások a köztemetői szabályrendeletben

A közgyűlés 1932-ben megalapozta a köztemetői szabályrendeletet. Ezen most némi módosítások váltak szükségessé. Ezek közül a lényegesebbek a következők: *Minden szertartásteremben előravatalozás eszközölhető. A külsőségről halottat szállító bármilyen jármű mindenképpen fertőtlenitendő.*

Bocskay kabátok,
Bocskay ruhák

intézeti előírás szerint

Női tavaszi kabátok

a legujabb modell fazonokban

Férfi raglán-különlegességek,

tavaszi és átmeneti kabátok

Magyar Ruhaipar

Bika-szálló épület.

Takarékosság bevásárló helye.

Fertőtlenitő intézet építése

Dömsödy Imre tanácsnok beterjesztette a korszerű hatósági fertőtlenítő intézet építési ügyét. 260.000 pengő költséggel a járványkórházzal közösen építik fel a fertőtlenítőt a Wesselényi tér 12. számú telken, amelyhez hozzáveszik a mellette levő városi és magántelkeket is. *A közgyűlés a tervet és a javaslatot elfogadta* és megbízta a polgármestert, hogy kölcsönt szerezzen az építkezéshez.

Ugyanesak elfogadta a közgyűlés a tűzoltósági mászóház építési terveit. A költségek 147.000 pengőt tesznek ki.

Károli Gáspár tér, a Késes uccából Tóth Árpád ucca

A református egyház kérelmére a közgyűlés kimondta, hogy a Mester uccai templom előtti teret a bibliafordító *Károli Gáspárról* nevezi el.

A polgármester javaslatára az eddig Károli Gáspárról elnevezett uccát *Pápai Józsefről*, a világhírű finn-ugor nyelvtudósról nevezik el.

A Késes uccai lakosok kérték, hogy ennek az uccának a nevét változtassák meg. A közgyűlés kimondta, hogy ennek az uccának a neve ezután *Tóth Árpád ucca lesz.*

A kisipari motoráram és a kirakatvilágitás egységárát csökkentik

Kimondta a közgyűlés, hogy *a kisipari motoráramfogyasztóknál az érammérő béreket felére szállitja le.*

A kisgyűlésen *Markovits Elemér* kérte, hogy akik tiz-húsz éve fizetik a díjakat, szintén kapjanak kedvezményt. Az árammérő órabérek általában a legnagyobb igazságtalansággal vannak megállapitva. Azt is kéri, hogy az inségakció javára felvett 3 filléres többlettől az új költségvetésben már tekintsenek el, mert ez az áramfogyasztóknak méltánytalan megterhelését jelenti.

Félegyházy János a villamoscsengő reduktorok díjának eltörlését kérte.

Balogh Gyula elfogadta Markovits javaslatát, mert arányosnak magasak az órabérek.

Aberle Raymund megjegyezte, hogy az órabérek nemcsak az órák beszerzésére szolgálnak. Rövidesen miniszteri rendelet állami hitelesítést ir elő, ami nagy költséget okoz a vállalatnak. A csengőreduktorok fogyasztását az órák nem tudják kimutatni, ezért kell a külön átalány számitani.

Kölcsey polgármester örül, hogy a kisiparosok árammérő órabérét leszállithatta. A kisegzisztenciáknak akartak könyitést adni. Ha a viszonyok javulnak, kiterjesztik a kedvezményt.

A reklám és kirakatvilágitás egységárát a mai 30 fillérről leszállitják, de csak akkor, ha este 8 órától is világitanak, ezesetben 20 fillért, akik 9 órán tul is világita-

nak, 15 fillért fizetnek.

A Diakonisszka székházhoz **kivezetik a gázt** 6412 pengő költséggel.

Egyéb ügyek

A tüzkár esetére biztositott **városi tulajdonban levő házak értéke leszállott, emiatt a város kérte, hogy a biztositó intézet** a dijakat **szállitsa le** 30 százalékkal. Ez 1936 **január** 1-ig visszamenő hatállyal **emg** is történik.

Az czirányu előterjesztést a közgyülés tudomásul vette.

A TESz kérelmére **feliratot intéz** a törvényhatóság a kormányhoz a **munkaközvetités államositása** érdekében.

A HONSz azt kérte, **intézzen** feliratot a közgyülés a kormányhoz és kérje, hogy az 50 éven felüli koru hadirokkantak **havi 12 pengő segélyt, természetbeni lakást, vagy ennek helyében megfelelő összegü lakpénz segélyt kapjanak.**

A törvényhatóság egyuttal kimondta, **hogy megkeresi a társtörvényhatóságokat is hasonló** támogató felirat küldése érdekében.

A közgyülés saját kérelmükre nyugállományba helyezte **Furkó** László nyilvántartót és **Kiss** Lajos

Interpelláció a romokról

Pataky József **a** város forgalmasabb részein **lebontott épületek helyén az uj épitkezések megindítása** és a forgalmas pontokon nyilvános illemhelyek felállitása ügyében interpellált.

Dr **Kölcsey Sándor** polgármester kijelentette, hogy a Kollégiummal, mint a Kálvin téri „ház" tulajdonosával érintkezésbe lép és tárgyalásokat folytat, hogy **a romokat takaritsák el.**

A város többi helyein levő **romok nem a város tulajdonát képezik** és igy jólásokba nem bocsátkozhat, hogy mikor kerül sor azok eltávolitására.

A nyilvános illemhelyek ügyében — mondta a polgármester — igaza van Pataky Józsefnek. Az idén a Déri muzeum környékén, a jövő évi költségvetésben már a Károly Ferenc József ut elején gondoskodni fognak egy illemhely felállitásáról.

A választ tudomásul vették.

A közgyülés ülése este kilenc óra előtt pár perccel ért véget.

A pallagi akadémiától a Hadházi útig kiépitik az úttestet. Nehogy csempészúttá váljon, a vámszedési jogot az akadémiáig kérik.

Az eucharisztikus kongresszus alkalmából és annak tartama alatt Debrecenbe jövő idegen gépkocsik vámmentesek lesznek. Az állam 500 pengőt fizet a városnak megváltás cimen.

Kimondta a közgyülés, hogy a városi jéggyárat, illetőleg *a jég forgalombahozatalát továbbra is házikezelésben tartja*, mivel egy tételben nem sikerült értékesiteni a város által termelt jeget.

Shaw végrendelkezett

Ötmillió pengős vagyonából nem kap ez a nemzedék.

D'Annunzio halálának hatása alatt *G. Shaw* megesinálta végleges végrendeletét. Nemsokára 82 éves lesz a világhirű iró s vagyonát 200.000 font sterlingre becsülik. Shaw vallomása szerint el van készülve a halálra, kész arra a pillanatra, amikor átadják a krematórium tüzének. Vagyonából nem nagy semmit a fiatalságra, akik nem dolgoznának az örökség reményében s nem hagy az öregekre sem, azok úgyis elvesztették már minden reményüket. A mai nemzedék egy fillért sem lát Shaw vagyonából. Alapitványt fog tenni az angol nyelv, beszéd és kiejtés fejlesztésére.

STEYR AUTÓK Körzetképviselete BORY-nál Tel.: 20-51

Holnap lesz a Légoltalmi Liga alakuló közgyülése

József főhercegen kivül itt lesznek az országos légvédelmi és légoltalmi parancsnokai is. — Gumi gázvédőruhás testőrök sorfala között vonul fel a közönség a vármegyeháza dísztermébe. — Hangszórós közvetités a lépcsőházba és az uccára. — A rendőrség háromnegyed 12 órakor lezárja kapuit helyét tehát akkorra mindenki foglalja el. — A rendezőség intézkedései a felvonulás nyugodtsága végett. — Részletes program.

A Légoltalmi Liga Debreceni Kerületének elnöksége és debreceni csoportja vasárnap alakul meg ünnepélyes külsőségek között a vármegyeháza dísztermében. A budapesti csoport és országos elnökség után a debreceni szervezet alakul meg elsőnek az országban s ezzel is dokumentálva, mily nagy nemzeti érdeket szolgál a határhoz néhány kilométerre levő Debrecen és a határmenti vármegyék hazafias közönsége.

Vitéz botfalusi **Both Gyula** ny. m. kir. ezredesnek, a légoltalom buzgó apostolának köszönhető, hogy a debreceni szervezet ilyen hamar megalakul s az ő s munkatársai nemes törekvése talált legmagasabb elismerésre midőn **József királyi herceg tábornagy úr őfensége, a liga országos elnöke és a debreceni háziezredek, a 39-esek és 3-asok szeretett „József apánk"-ja megjelenik az ünnepélyes közgyülésen és beszédet fog intézni Debrecen és a Tiszántúl népéhez.**

A liga országos elnöksége, élén Petróczy repülő ezredessel, már szombaton megérkezik a városba, hogy megjelenésükkel és munkájukkal minél eredményesebbé és impozánsabbá tegyék az egész Tiszántúl jövő életére kiható nagyszabású megmozdulást. — Megjelenik a közgyülésen **vitéz dr Fábry Dániel ezredes, országos légvédelmi parancsnok, valamint négy vármegye teljes tisztikara és társadalmának minden rétegének képviselői.**

A királyi herceg vasárnap déli háromnegyedtizenkettős gyorssal érkezik. A pályaudvaron vitézek, frontharcosok, leventék és cserkészek díszszakasza sorakozik fel zenével s a vonatból kilépő főherceg előtt **eberswaldi Siegler Géza vegyesdandár parancsnok, fáji Fáy István főispán, kölcsei Kölcsey Sándor dr polgármester, szepesbélai Lám Dezső dr rendőrfőkapitány h. és vitéz szepsibaconyi Toókos Gyula tábornok, Vitézi Székkapitány jelentkeznek.** Az előkelőségek a város ötös, a méntelep hatos fogatán s a város kocsijain fognak bevonulni a megyeházára. A kapuban őfensége előtt jelentkeznek: dr **Rásó István** alispán, vitéz botfalusi **Both Gyula** ny. ezredes a Légoltalmi Liga elnöke és vitéz **Boskó Mihály** rendőrfelügyelő, légoltalmi parancsnok. **A kapualatt légoltalmi segélyhely és gázmentesitő taliga lesz felállitva s a hatósági légoltalmi osztagok gázvédő ruhában, teljes felszereléssel sorfalat állanak egészen a diszterem ajtajáig.**

A diszközgyülés pontos tárgysorozata a következő: 1. Hiszekegy. Énekli a Városi Dalárda. 2. vitéz botfalusi Both Gyula ny. m. kir. ezredes, a L. L. debreceni kerületének megbizott elnöke üdvözli a megjelenteket, ismerteti az alakuló közgyülés célját és felkéri az alakuló közgyülés elnökéül dr kölcsei Kölcsey Sándort, Debrecen thj. város polgármesterét. 3. Dr Kölcsey Sándor az elnökség elvállalása után kijelöli a jegyzőkönyvvezetőt és hitelesitőket, és felkéri József királyi herceg tábornagy úr őfenségét a L. L. országos elnökét felszólalásra. 4. József királyi herceg tábornagy úr őfensége felszólalása. 5. Dr Kölcsey Sándor a közgyülés elnöke felkéri Juhász Géza ny. őrnagy—hadbírót a L. L. debreceni csoportjának üv. alelnökét a L. L. alapszabálytervezetének ismertetésére. 6. Juhász Géza ü. v. alelnök kivonatosan ismerteti a liga alapszabálytervezetét. 7. A L. L. debreceni kerületi elnöksége és debreceni csoportja tisztségeinek betöltése. 8. Vitéz Both Gyula ezredes a liga elnöke székfoglaló beszéde. 9. Elnöki zárszó. 10. Himnusz. Játsza a MÁV Egyetértés zenekara.

A közgyülés után az Arany Bika üvegtermében diszebéd lesz a főhercegtiszteletére. Diszebéd alatt a 6 vdd. parancsnoka a kormányzó úr őfőméltóságát és Fáy István főispán a királyi herceget köszöntik, amelyre őfensége válaszol. **Más felköszöntés nem fog elhangzani. Kérjük erre figyelemmel lenni.** Diszebéd után átvonulás a Déri múzeum megtekintésére, majd a tűzoltó laktanyába a hatósági légoltalmi csapatok szemléjére. A királyi herceg a 17 óra 12 perces gyorssal utazik vissza a fővárosba. A pályaudvaron a fogadtatáshoz hasonló ünnepélyes búcsúztatás lesz.

A rendezőség intézkedései a közgyülés zavartalan lebonyolitása érdekében

A liga elnöksége a közgyülés komolysága és ünnepélyessége biztositása érdekében mindent katonás pontossággal rendezett el s kéri az érdeklődőket és a meghivottakat az alábbi intézkedések legpontosabb betartására

A diszteremben helyét mindenki foglalja el háromnegyedtizenkettőre, mert a rendezőség a királyi fenség érkezésére tekintettel a megyeháza kapuját ekkor lezárattja és senkit fel nem enged.

A rendezőség helyet csak azoknak tudott biztositani, akik meghivót kaptak és megjelenésüket a ligának bejelentették. Aki bár kapott meghivót de részvételét nem jelentette be az bárki legyen is, csupán számozatlan helyet kaphat, érkezése sorrendjében. — A meg nem hivottak részére is van hely a diszteremben és az erkélyen is. Kérjük tehát a város egész hazafias társadalma — elsősorban a vitézke, tűzharcosok, volt 39-esek és 3-asok megjelenését.

A részvételüket bejelentett meghivottak helyeiket következőképen fogják megkapni: a földszinti fölépcső bal szárnyán felvonulnak az A-tól K-betűig, jobboldalon L-től Z betűig meghivottak. A félemeleti fordulókon cserkészek állanak, akik az érkezésüket bejelentett meghivottaknak a meghivó felmutatása, vagy a név bemondása alapján névsor szerint ki fogják adni a névre szóló jegyeket.

A kibocsájtott meghivón jelzett 11-i határidő értelmében a liga elnöksége későbbi jelentkezést csak a legfeltételesebben fogadhat el s aki bár kapott meghivót, de érkezését nem jelentette, vagy ma akarja jelenteni, számozatlan helyre kerül.

A második emeleten ruhatár áll rendelkezésre, kéri az elnökség a felső kabátot ott lerakni.

Az alakuló közgyülés jelenléti ive a ruhatárban lesz felfektetve, kérjük azt kiállitani, mely egyben a ligába való belépési nyilatkozat is.

A liga elnöksége nyomatékosan felkéri a közönséget a fenti rendelkezések betartására. Hisszük, hogy városunk közönsége magáévá teszi az elnökségnek ezen országra szóló és nagy nemzeti jelentőségű ünnepség minél impozánsabbá és ünnepélyesebb keretek közötti lefolytatására vonatkozó elgondolásait és rendelkezéseit. Hisszük, hogy ez az alakuló közgyülés be**fogja bizonyitani komolyságával** és **tömegével, hogy a Tiszántúl és Debrecen társadalma megérti a kor követendő parancsait és nem késik nemzeti, hazafias és egyéni érdekeinek, kötelességeinek teljesitésében a Légoltalmi Liga munkáját támogatni s abban a részt legteljesebb tudása és tehetségéhez mérten kivenni.**

P. 7.

Kettős gázmérgezés a Rákosi Jenő uccában

Akik a szindarabban látták a gázmérgezést és meg akarták próbálni, hogy milyen az

Különös öngyilkossági kisérlet történt tegnap délelőtt a Rákosi Jenő utca 6. számú házban. Láda Mária 19 éves és Láda Juliánna 21 éves háztartási alkalmazottak, akik Csanak Bélánál, a Csokonai-színház kitünő karmesterénél vannak alkalmazásban, *megnyitották a konyhában levő gázcsapot és a házbeliek félórával később eszméletlen állapotban találtak rájuk.*

Nyomban értesitették a mentőket, akik a két lányt a belgyógyászati klinikára szállitották. Itt injekciókkal sikerült mindkettőjüket magához téríteni s azután a mentők Láda Máriát és Láda Juliannát a rendőrségre vitték, ahol kihallgatták őket, hogy *miért akartak ögyilkosok lenni?*

A két fiatal lány a rendőrségen azt a meglepő vallomást tette, hogy **semmi különösebb okuk nem volt** öngyilkosságra, csupán meg akarták tapasztalni, hogy milyen az a gázmérgezés. Pár nappal ezelőtt megnézték együtt a Csokonai színházban a »Gázmérgezés a Domb uccában« cimü darab előadását és *akkor támadt az a gondolatuk, hogy ők is megkisérlik a gázmérgezést.* Két napig készültek rá, aztán tegnap délelőtt, hogy egyedül maradtak a lakásban, megnyitották a gázcsapot. Előzőleg bezárták a konyha ajtaját és a kulcslyukat bedugaszolták. Mindketten rövid idő mulva eszméletüket vesztették s csak a klinikán ébredtek fel.

A **rendőrségen** kihallgatásuk után Láda Máriát és Juliannát elbocsátották, miután megigérték, hogy többet **nem** igyekeznek tapasztalatot szerezni a gázmérgezésről.

A Geréby-telepi rablógyilkosság ügyében a tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét

özv. Balla Zsigmondné büntetése hét évi fegyház, Karaszeg és Ékes tiz-tiz évi fegyház, Fodor Cine János négy évi és Balla Zoltán két évi fegyház

Az indokolás sulyosbitónak vette, hogy Balláné saját fiát is romlásba vitte — Karaszeg nevetgélt a tárgyaláson

A Gerébi-telepi rablógyilkosság ügyében a tábla Barankay-tanácsa pénteken délelőtt 12 órakor kezdte meg az ítélethirdetést. **A közönség körében olyan nagyarányú érdeklődés nyilvánult meg, hogy**

a tábla folyosóit ellepték a kíváncsiak és az elnöki iroda kénytelen volt belépőjegyeket kibocsájtani,

hogy a tárgyalóterem előtti tömegjeleneteknek vége legyen. A tolongó tömeg előtt az altisztek kihirdették, hogy azok, akiknek nincs belépőjegyük, hiába szoronganak az ajtók előtt, nem tudnak bejutni, mert csak azokat engedik be, akik jegyet kaptak. Az altisztek szavaira nagy lárma támadt, mert így azok, akik bár jó helyet vereked-tek ki maguknak, de jegyük nem volt, kénytelenek voltak az ajtóhoz közel lévő helyeket átadni azoknak, akik jegyet kaptak.

A törvényszék fogházából rabszállító kocsin érkeztek az elítéltek, de özvegy Balla Zoltánné most is bérkocsin érkezett meg egy szuronyos őr kíséretében.

A tábla előtt csoportosult kíváncsiak sorfala előtt haladtak az elítéltek. Balánén sötétkék tavaszi kabát van és ugyanazt a selyem fejkendőt viseli, mint a kilencedik tárgyaláson. A fia már levetette a lengyel télikabátot és új világos színű tavaszi kabátja van. Karaszeg István sötétkék ruhában van kabát nélkül. A szivarzsebből hetykén áll a csipkés selyem zsebkendő.

A terembe az elítélteket nem vezették be, hanem a várakozó szobában őrizték őket a fogházőrök. A tárgyalás megnyitása előtt néhány perccel vezették be a terembe Ballánét és társait, majd beengedték a közönséget. A helyfoglalás nem ment minden zaj nélkül és bizony szokatlan látvány volt a tolongó tömeg a csendhez szokott táblabíráknak.

Az elnök figyelmeztette is a hallgatóságot:

— **A hallgatóságot kérem, hogy csendben legyen, ne adjanak alkalmat arra, hogy erélyes intézkedéseket tegyek.**

A vádlottakhoz fordulva a következőket mondotta az elnök.

— **Az utolsó szó jogán még elmondhatják azt amit akarnak. Vallomást tehetnek arról, amit még nem mondottak el.** Özvegy Balla Zsigmondné, mondja el, hogy mit tud védelmére felhozni, mit akar még elmondani.

Ártatlan vagyok!

— Méltóságos elnök úr én csak azt tudom mondani, hogy ártatlan vagyok. Az elmult tárgyaláson azt mondotta itt a tábla előtt Karaszeg István, hogy az én házamnál szokott rá az italozásra, addig bort soha nem ivott. Ez nem igaz, mert bizonyítani tudom, hogy az előző évben már korcsmába járt és bizonyos dolgokat hordott oda, amiért a korcsmárost elítélték. Tehát valótlan az, hogy az én házamnál kezdte.

— **Uj vallomást, vagy kérelmet adjon elő.**

— **Én csak azt mondhatom, hogy ártatlan vagyok.**

Özvegy Balláné visszaült a székre és sirt.

Balla Zoltán visszavonja vallomását

Balla Zoltán: Én csak azt akarom még elmondani, hogy Ékes Sándor azt mondotta törvényszék előtt s itt is tartja vallomását, hogy én mondottam meg neki azt, hogy

a szalmazsákban tartja Nagy Gábor a pénzt és onnan kel elvenni. Hát ez kérem nem fedi a tényeket, ezt én nem mondtam és hogy nem mondtam, bizonyítja maga Ékes, aki később az eset lefolyásáról már azt mondja, hogy kereste a pénzt a szekrényben, fiókban mindenütt és végül az ágyat szedte szét.

Ha én megmondtam volna neki, hogy az ágyban a pénz, akkor minek kereste más helyen?

Fodor Cine János: Én csak annyit mondok még, hogy a felbujtásban nem

Elnök: Maga azt mondta előző vallomásában, hogy

a rablásról beszéltek, megállapodtak abban, hogy a pénzt magának adják át és hogy Balla Zoltán vadászfegyvert kap.

— Én nem beszéltem előre a rablásról, én ilyet nem mondtam.

— Vissza vonja vallomását?

— Vissza.

Ékes és Karaszeg fenttartja vallomását

Ékes Sándor: Én a vallomásomat megtartom, **Balláné és társai bujtottak fel. Enyhébb ítéletet kérek.**

Karaszeg István: Vallomásomat fenntartom, **Balláné, Balla Zoltán és Fodor Cine János bujtottak fel.**

Az elnök az elítéltek vallomása után **megkérdezte a fiatalkorú elítélt apját, hogy mit akar fia védelmében előadni.**

Az őszhajú öreg ember remegő hangon mondotta:

— Méltóságos uram,

tessék figyelembe venni, hogy a fiú még csak 15 éves volt, amikor belekeveredett a dologba, enyhébb ítéletet kérek.

A másik fiatalkoru elítélt, aki csak a kísérletben vett részt, nem jelent meg a tárgyaláson. Helyette feketeruhás anyja jelentette ki:

— Arra kérem az urakat, **mentsék fel a fiamat a vád alól, most is dolgozik,** azért nem jött el a tárgalásra.

Az itélet

A tábla félórás tanácskozás után kihirdette az ítéletet, melynek értelmében **helybenhagyta a törvényszék ítéletét indokainál fogva.**

Igy tehát megmarad Ékes Sándornak és Karaszeg Istvánnak 10—10 évi fegyházbüntetése, özvegy Balla Zsigmondné hét évi fegyháza, Fodor Cine János négyévi fegyháza, Balla Zoltán kétévi fegyháza és a

Az itélet szerint özv. Balla Zsigmondné nem szállt magába és mindent a fiatalkoruakra akar háritani

Rámutatott a tábla arra, hogy a bűn ügynek a vádlottai mind fiatalok vagy fiatalkoruak, akik az 53 éves özvegy Balla Zsigmondné házánál tanyáztak, italoztak hitelben. Az ő házánál tértek a bűn útjára. Vizsgálta a tábla azt is, hogy milyen okok vitték a bűnre a vádlottakat.

Megállapitották, hogy özvegy Balla Zsigmondné nem szállt magába, nem könnyitett lelkiismeretén és mindent a fiatalkoru vádlotttársaira igyekszik áthárítani, azt hivén, hogy ezzel szabadul a vád súlya alól.

A táblai ítélet megállapitásai

Az első bíróság a tábla megállapítása szerint helyesen mérlegelte a bizonyítékokat és a ténymegállapításokat.

Balláné tagadásával szemben nemcsak Ékes és társai terhelő vallomása van, hanem más bizonyítékok is támogatják.

Megállapítják, hogy a szalonnalopásra is a Balláné házától indultak el és oda vittek 120 kiló lopott szalonnát a Balláné zsákjaiban. A zsákokat Balláné mosta ki. **Fodor Cine Jánost családtagnak tekintették, szerelmi viszonyt folytatott vele Balláné. Sulyosbító körülménynek vette a tábla, hogy özvegy Balla Zsigmondné fiatalokat vitt a bűnbe, köztük a saját fiát is.**

Súlyosbító körülmény, hogy Ékes, Karaszeg és a fiatalkoru

nagy kegyetlenséggel követték el Nagy Gábor megölését, akinek fojtogatása során még a csontját is törték.

Az ügyész, aki gyilkosság miatt tartotta a vádat, később visszavonta és így megmaradt a táblán a szándékos emberöléssel párosult rablás. A tábla ítélete ellen dr **Fejes István** ügyész súlyosbítást kérve fordult a Kúriához. A védelem részéről dr **Fényes Jenő,** dr **Grünberger,** dr **Engel Mihály,** dr **Fazekas Sándor,** dr **Szabó Miklós** jelentették be, hogy nem nyugosznak meg az ítéletben. Az ítélethirdetés láthatólag megrendítette özvegy **Balla Zsigmondnét, Balla Zoltánt és Fodor Czine Jánost. Ékes** változatlanul komor maradt, Karaszek nevetve fordult hátra őréhez és úgy mondotta:

— **No maradt a régi, mehetünk ismét haza!**

Karaszeg nem tört meg, nem érzi cselekedete súlyát, teljesen erkölcsi érzék nélkül való s javíthatatlan ember.

Dr **Fejes István** ügyész kérte a táblát, hogy Balla Zoltán esetében monoja ki a vizsgálati fogságba való helyezését, mert jelenleg egy más bűncselekmény miatt tölti büntetését. A törvényszék azzal az indokolással helyezte szabdlábra, hogy az anyja gazdaságát kell rendben tartania. A szabadlábra helyezésének ideje alatt azonban hat lopást és betörést követett el, bandát szervezett s büntetését március hó 18-án tölti le. Büntetése kitöltése után kéri további fogvatartását, mert szabadságát bűncselekmények elkövetésére használta fel.

A tanácselnök megkérdezte Balla Zoltántól:

— Mondja, hát maga azt gondolja, hogy lopásból megélhet? Miért követte el az újabb bűncselekményeket?

— **Én dolgozni akartam anyuka gazdaságában, de megvonták anyámtól a 144 pengő nyugdijat én sem kaptam neveltetési segélyt és kilakoltattak a házból. Próbáltam dolgozni, de elkergettek, azért követtem el a lopásokat, mert éheztem.**

A tanács rövid tanácskozás után teljesítette az ügyész kérését. Szünetben Karaszeg hangosan felnevet egy megjegyzésén, melyet az egyik fogházőrnek saját maga tett. A **közönség megbotránkozna némult el, mikor látta, hogy a gyilkos, aki előtt most hirdették ki a tizévi fegyházbüntetését nevet** Az őr is megsokalja Karaszeg vidámságát, erélyesen rászól, hogy ne forogjon a széken és előre nézzen csak. Az elítéltet nagy tömeg várta a tábla kapujában, mindenki látni akarta őket. Balláné most sem ült a többivel a rabszállítóba.

— Hol van a kocsim — kérdezte.

— Nincs még itt — mondotta a fogházőr.

— No akkor majd megvárom még jön — szólt hirtelen és sarkon fordulva, a bámuló sokaság elől **bevonult a kapus szobájába.** Ott várta meg, míg jött a gumikerekü bérkocsi.

A szuronyos őrrel beült és úgy ment vissza a fogházba.

Az egyik öreg kiváncsi megjegyezte:

— Igen jó dolga lehet, ha a fogházba is gumikereken jár, én életemben még nem ültem rajta, pedig becsületes ember vagyok.

— Ennek futja ám bácsi — válaszolt egy micisapkás — tudja-e, hogy a fogházban minden elsején kézbesitik neki a 144 pengőt, mert ez még ott is nyugdíjat kap!

— Ne beszéljen már butaságot.

— Az igazat mondom bácsi — felel a micisapkás — a tárgyaláson mondta a bíró, hogy nem érti miért csinál ilyet mikor nyugdíjat is kap.

---

fiatalkoru tettesre kiszabott hatévi fogház.

A bűnpörben szereplő Kuncz Gyula és fiatalkoru társának fogházbüntetése is megmaradt.

A tábla kimondotta, hogy Karaszeg Istvánnál a korlátoltság csak abban állapítható meg, hogy befolyásolhatóbb, mint más ember, de ez nem zárja ki a büntethetőséget.

— **Ha belei el vannak dugulva és gyomra rossz,** úgy folyamodjék azonnal a természetes **Ferenc József** keserűvízhez, **mert ez** már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan biztosan és **mindig kellemesen** kitisztítja az emésztés útjait és jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— **Századik szülétésnapján megölte az öröm** Louisa White amershami lakost. A százéves kisasszony leirhatatlan örömel és izgalommal várta e napot. A nagy öröm és izgalom megártott öreg szivének s az ünneplő sereg közepette szivszél hüdés érte.

LEGUJABB

Ejfélutáni jelentések az osztrák eseményekről

Béca, márc. 11. A bécsi rádióban **23.20 órakor felhangzott a Horst-wessel dal, melyet háromszor megismételtek. Ezután indulókat adtak elő. Ezt félbeszakitották azzal a közléssel, hogy a szövetségi elnök Seyss Inquart minisztert a kormányügyek vezetésével bizta meg. Ezután a közlés után folytatták az indulók előadását.**

Berlin, márc. 11. (Havas.) A német titkos tanács este egybegyült és folytatólagosan tanácskozott. A megbeszélés tárgya, hogy milyen lépéseket tegyenek Seyss Inquart táviratára.

Berlin, márc. 11 Hitler elhalasztotta hamburgi utját. A vezér és kancellár az eredeti terv alapján holnap személyesen avatta volna fel egyik ottani szervezet uj tengeri hajóját.

Megalakult az osztrák kormány

Bécs, márc. 11. Fél 2 óra előtt pár perccel **a kancellári** hivatal erkélyéről **kihirdették az uj kormány megalakulását. Szövetségi kancellár Seyss Inquart.** Alkancellár **Laise-Hortenau** tárcanélküli miniszter. Külügyminiszter Wolff Vilmos. Igazságügyminiszter Huber Ferenc. Kööktatásügyi miniszter Menchin Oswald. Társadalmi ügyek minisztere Julio Hugo. Pénzügyminiszter Neubauer Rezső. Földmivelésügyi és erdészeti miniszter Reintaler Antal. Kereskedelem és közlekedésügyi miniszter Fischböck Hans. Hadügyminiszter tárcát Seyss Inquart pancellár tartotta meg. Közbiztonsági hivatalt Skubl Mihály vezeti tovább.

A magyar kormány intézkedése az osztrák határ fokozottabb ellenőrzésére

Budapest, márc. 11. A kormány tagjai pénteken este minisztertanácsot tartottak. Széll József belügyminiszter bejelentette, hogy az osztrák események folytán az osztrák-magyar határ fokozottabb ellenőrzésére szigorúbb intézkedéseket kell életbeléptetni.

Nagy izgalom Párisban

Páris, **március** 11. (Havas.) A Ház folyosóin nagy tömegben vették körül a képviselők Flandint, De Monziet, Pezet-t és más képviselőket, akik az Ausztriához intézett német ultimátum és Schuschnigg lemondása következtében keletkezett helyzetet magyarázták. Általában az a vélemény jutott kifejezésre, hogy az európai feszültség jelentősen hozzájárulhat a francia kormányválság megoldásához, akár annak gyorsítása, akár azoknak az alapoknak módosítása által, amelyeken az uj kormány öszetétele felépül. A baloldali függetlenségiek, a demokrata néppárt és a baloldali demokrata csoport ebben az értelemben máris olyan határozatokat hozott, melyek a közjólét kormányának megalakítása mellett vannak, noha ezek az alakulatok egyébként más felfogásúak.

Az osztrák népszavzás elhalasztásának hire az esti lapzárta után érkezett meg Párisba. Politikai körökben a helyzet váratlan alakulása ,nagy izgalmat keltett. *Ugylátszik, hogy az osztrák helyzetben beállott fordulat a nagyhatalmak gyengeségének tulajdonítható. Franciaország külpolitikai magatartásának jelenlegi megbénulása a belpolitikai válságból fakad.*

Páris, márc. 11. **Schuschnigg lemondásának hire Párisban villámcsapásként hatott.** Blum nyomban ujra kezdte tárgyalásait. **A radikális párt vezetőférfiai** az esti órákban hosszas tárgyalást folytattak a kijelölt miniszterelnökkel. Ezzel egyidejüleg a köztársasági elnök az Elysée palotába kérette a lemondott kormány több tagját.

Nincs semmi ujság mondja egy félénk hang Bécsből

Szerkesztőségünkből az éjféli órákban felhivtuk Bécset. Egy magánszámot kerestünk, ahol egy volt debreceni tisztviselővel akartunk érintkezést találni. A hírszolgálati ügynökségek alaposan ellátnak bécsi hírekkel bennünket, de mi a bécsi hangulatra voltunk kíváncsiak. A telefonbeszélgetés persze német nyelven folyt le.

— Halló! Itt Wien!

— Halló! Itt Debrecen! Kérjük X urat a telefonhoz.

— Sajnos, nincs az irodában és csak nappal van bent.

— Köszönjük, de mondja: *mi ujság Bécsben?*

— *Nincs semmi különös... Minden rendben van.*

— *Na, de mégis csak van valami ujság?*

— *Nincs kérem nálunk semmi...*

A hang olyan tartózkodó, szinte félénk volt, hogy az mindent megmagyarázott.

„Kérem bíró ur, mindketten ideges emberek vagyunk . . .“

A debreceni büntetőjárásbiróságon dr Bónyi Bertalan büntetőbiró pénteekn vonta felelősségre Patoh Lajos ny. államrendőrségi főfelügyelőt, akit életveszélyes fenyegetés és tettlegesen elkövetett durva becsületsértés miatt Király Antal ny. pénzügyőri fővigyázó jelentett fel.

A vádirat szerint a nyugalmazott rendőrfelügyelő Józsán a mult év október 12-én Király Antalt „piszkos gazembernek“ nevezte, majd nyakonragadva, megfenyegette.

A tárgyaláson, amely bővelkedett humoros részletekben, a vádlott rendőrtiszt beismerő vallomást tett. Kijelentette, hogy haragos viszonyban van a sértettel.

— Kérem, biró ur, mindketten ideges emberek vagyunk, ő is először minden ok nélkül állandóan diffamáló megjegyzéseket tesz rám. **Én, mint rendőrtiszt, ezt nem türhettem tovább és igy robbant ki közöttünk a tettlegesség.**

— Nem lehetne ezt az ügyet békésen elintézni? — kérdezte Bónyi biró.

— Kérem, én hajlandó vagyok belemenni az egyességbe, rajtam nem mulik.

A békekisérlet nem sikerült. Itélet nem hangzott el a perben, mert a biróság tanukat fog kihallgatni.

19 halálos itélet Moszkvában

Moszkva, márc. 11. **Péntek délben ujra összeült a hadbiróság. Wisinszki államügyész mondotta el több mint öt óráig tartó vádbeszédét, utána kihirdették az itéletet, mely szerint Rakovszkit és Besonovot, akik nem vettek közvetlenül részt az összeesküvésben, 25—25 évi börtönbüntetésre, a többi 19 vádlottat pedig golyó általi halálbüntetésre itélték.**

Helyben hagyta a tábla Málnássy Odön fogházbüntetését

Tegnap délelőtt került a budapesti ítélőtábla elé dr **vitéz Málnássy Ödön** ügye, akinek „Magyarország őszinte története“ cimü könyve miatt a kir. ügyészség nemzetrágalmazás vétsége miatt eljárást indított.

A táblai tanácselnök délután hirdette ki ítéletét dr **Málnássy Ödön bünperében. A tábla a törvényszék ítéletének azt a részét, mellyel Málnássy Ödönt szabadsagvesztés büntetésén felül ötszáz pengő pénzbüntetésre is elitélte, ezt a részét megsemmisitette s a mellékbüntetést mellőzte, de a kéthónapi fogházbüntetését helybenhagyta.**

Meghalt Vértessy Sándor a kabinetiroda volt főnöke

A balatonfüredi szanatóriumban tegnap éjjel egy órakor 68 éves korában meghalt *Vértessy Sándor*, a kormányzó kabinetirodájának volt főnöke.

Vértessy a mult év utolsó napjaiban szívrohamot kapott s azóta volt a szanatórium lakója. Néhány nappal ezelőtt állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosok lemondtak róla. Hosszú éveken át volt a pénzügyminiszterium elnöki osztályának vezetője, majd reá esett a választás, amikor a kormányzó kabinetirodájának élére főnököt kellett állítani. Vértessy ebben a pozicióban is megfelelt a tehetségéhez fűzött várakozásoknak s kitűnően állta meg a helyét. Nemrég vonult nyugalomba s ugyanakkor a Nemzeti Bank alelnöke lett.

Dr Mátéka Béla előadása Liszt Ferenc magyarországi kapcsolatairól

A Kereskedő Társulat dísztermében csütörtökön tartotta előadását dr *Mátéka Béla*, a fővárosi idegenforgalmi hivatal főtitkára Liszt Ferencről és magyar kapcsolatairól.

Most március közepén száz éve annak, hogy a nagy árvíz elborította a régi Pestet. A szerencsétlenségnek híre késztette az ifjú Liszt Ferencet arra, hogy felkeresse már-már elfelejtett hazáját. Ez robbantotta ki az ő szenvedélyes hazaszeréteét, amelynek eredménye a magyar klasszikus zene megalapitása, a magyar zenének világhirűvé tétele.

Az előadó röviden és tömör jellegzetességgel bemutatta Lisztet, a zeneszerzőt. Majd áttért voltaképpeni tárgyára, hogy megelevenitse a nagy ember magyarországi tartózkodásait, itteni nagy ünnepeltetései tés alkotásait.

Olyan epizódokra is tért át, amely Debrecent közelről érdekelheti. A nagy zenész ezen a vidéken is járt, a Debrecenhez közeli Tetétlenen. Itt történt 1885-ben, hogy Liszt vendége volt gróf Zichy Géza egykori tetétleni kastélyának. A nagy zeneköltő úgy meg volt hatva a falubeliek lelkes és szeretetteljes fogadtatásától, hogy egyik nap a kastélyba kérette a falubelieket s ott zongorán játszott nekik, majd maga kínálta a derék gazdákat étellel, borral. Egy falusi magyaros pohárköszöntőben üdvözölte a mestert és a többek között ezt mondta neki: »Nevedet a gróf úr megmondta volt nekünk, hogy mit tudsz, megmutattad, hogy azonban ki vagy, azt most ismertük meg és ezért áldjon meg téged a magyarok hatalmas Istene«.

»Ahogy Szent István áll őrt a magyar birodalom kapujában, úgy áll elsőnek őrt — fejezte be az előadó szavait — és reméljük már ezért is egy újabb évezredre a magyar klasszikus zene birodalmának kapujában.«

Az előadás után a jelenlévők meleg ünneplésben részesitették dr Mátéka Bélát, aki a Liszt-év alatti hatalmas, nagyszabású, 300 képet tartalmazó műben mutatta be a mester életét. Ennek a műnek amelyet a német sajtó is nagy figyelemre méltatott, fő érdeme hogy Liszt életének hazai vonatkozásait kimerítően tárgyalja. Az eddigi Liszt életrajzokban ugyanis alig néhány százaléknyi helyet foglaltak el a magyar vonatkozások.

„Csapják be a zsidót“

R. Nagy Mihály és **Kiss** Kálmán hajdúszováti földmüvesek állottak tegnap a debreceni ítélőtábla büntetőtanácsa előtt. R. Nagy Mihály háromrendbeli csalással vádolva, míg Kiss Kálman egyrendbeli csalás és egyrendbeli csalás kísérlete miatt.

R. Nagy Mihály és Kiss Kálmán búzát adtak el Grünberger Ignác gabonakereskedőnek. Itt az volt a szokás, hogy a raktár egy cédulát adott ki az eladott gabona mennyiségéről, amit aztán be kellett vinni az irodába, ahol kifizették az ellenértéket. A két fölmüves azonban kijavította a cédulán álló mennyiséget. Kiss például csak 15 kiló búzát vitt be eladni és 150 kilóra javította ki a raktár átvételi elismervényét. Ezt Grünberger észrevette és csalás miatt eljárást indított ellenük.

A törvényszék R. Nagy Mihályt 50 pengő pénzbüntetésre, Kiss Kálmánt pedig 20 pengőre ítélte. A tegnapi táblai tárgyaláson azt vallották, hogy azért tették, **mert egy ember azt mondotta nekik, hogy „csapják be a zsidót“.** Az ügyész egyébként kérte, hogy magánokirathamisitás vétségéért is büntessék meg őket. A tábla helyt is adott az ügyész előterjesztésének, s csalás és magánokirathamisitás vétsége miatt R. Nagy Mihályra 80 pengő, Kiss Kálmánra pedig 40 pengő pénzbüntetést rótt ki összbüntetésül.

METEOR MOZI MÜSORA

Szombaton: 5 7 és 9 órakor: MAGNOLIA. (Iréne Dunne). Megelőzi: HIRADÓ.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Nincs több, csak egy!

Irta: Csillik Ernő.

Miként a hold, s csillagok
A naptól fénylenek —
Itt a földön az embert
Eszmék hevítenek!

Egy nap van fent az Égen —
Ez süt le a földre,
De sok ember azt hiszi . . .
Napnak jött a földre!

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban:** Nagytemplomban d. e. 10 órakor Kiss Antal Jenő, d. u. 5 órakor Csánki Gábor, Kistemplomban d. e. 9 órakor dr. Farkas Pál, 11 órakor dr. Soós Béla, d. u. 5 órakor Csutoros Sándor, Kossuth u. d. e. 10 órakor Birinyi János, d. u. 5 órakor Bartha Tibor, Árpádtér d. e. 10 órakor Baja Mihály, d. u. 3 órakor Nagy Dezső, Ispotály d. e. 10 órakor Márki Kálmán, d. u. 5 órakor Kulcsár Dezső, Homokkert d. e. 10 órakor Kovács József, d. u. 5 órakor Zimányi József, Kerekes-telep d. e. 10 órakor Vécsy Gyula, d. u. 4 órakor Erdei Mihály, Wolaffka-telep d. u. 3 órakor Telkes György, Nyilastelep d. e. 10 órakor Mezey Béla, d. u. 3 órakor Örsy János, Csapókert d. e. 10 órakor dr Dancsházy Sándor, d. u. 3 órakor Ujlaki Béla, Nyulas d. e. 10 órakor Losonczy Géza, Téglavető d. u. 3 órakor Kovács Árpád, Téglaskert d. e. 10 órakor Négyessy Bertalan, Horthy közkórház d. e. 9 órakor Siposs Imre, Bánk d. e. fél 10 órakor Biró Béla, Dóczi-intézet d. e. 11 órakor Uray Sándor, Diószegi út d. e. 11 órakor Biró Béla. Haláp d. e. 9 órakor Bárdi Ferenc, Állóhegy d. e. 11 órakor Bárdi Ferenc, Pipóhegy d. u. 2 órakor Bárdi Ferenc, Szikgát d. u. 2 órakor vitéz Szabó Endre, Nagymacs d. e. 10 órakor Váry László, Szata d. u. fél 3 órakor Biró Béla, Ondód, Vedres-dülő d. e. 10 órakor Rápolty Árpád, Kunpálhalma d. u. 2 órakor Rápolty Árpád, Szepes d. e. 10 órakor Papp Géza.

— **Március 15-én a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor istentiszteletet lesz.** Szolgál dr Soós Béla lelkipásztor. Ezen vesznek részt a hivatalos kiküldöttek is.

— **Egyetemi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt egynegyed 12 órakor a Kollegium Oratóriumában dr. Révész Imre egy. ny. r. tanár hirdeti az Igét „Mire való a venyige?" címmel.

— **Vasárnapi miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és kápolnákban.** Rendes miserend reggel 6 7 8 9 órakor. Féltíz órakor nagymise, melyet tart dr Lindenberger János apostoli kormányzó. Szentbeszédet mond dr Láng Pál pápai kamarás. A további szentmisék kezdete: 11, háromnegyed 12 és félegy órakor. — A kertségekben Homokkertben: dr Rassovszky Kálmán piarista tanár. — Csapókertben: Kummergruber Emil piarista tanár. — Nyilastelepen Kiss László segédlelkész Pallagon: dr Báttky Miklós rendházfőnök. — Hajdúsámsonban: Novák Gyula.

— **Istentiszteletek a görög katolikus templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Háromnegyednyolc órakor **diákmise** — Félkilenc órakor katonamise. — 10 órakor nagyszentmise, a szentbeszédet Fekete Lajos segédlelkész mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután félnégy órakor rózsafüzérájtatosság. — Négy órakor vecsernye, utána böjti szentbeszéd és szentségimádás. Folyó hó 15-én, kedden délelőtt fél 9 órakor ünnepélyes szentmise, melyre a hatóságok is hivatalosak. — Folyó hó 18-án, pénteken délután hat órakor rózsafüzérájtatosság, félhét órakor szentbeszéd és böjti ájtatosság.

— **Evangelikus istentiszteletek.** Az evangelikus templomban (Miklós ucca 3. szám), vasárnap a következő istentiszteletek lesznek: délelőtt 9 órakor ifjúsági énekóra utána exhortátió, délután félnégy órakor pedig fiú bibliaóra, mindkettőt tartja Labossa Lajos. 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Böjtös Sándor, délután öt órakor istentisztelet igehirdetéssel, (Böjtös). — Március 15-én, délelőtt 10 órakor tartjuk hazafias istentiszteletünket Szerdán délután öt órakor pedig böjti áhítatot tartunk a templomban.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos utca 23. alatt levő imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaóra, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7-től 8-ig bibliaóra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

— **Ma délután lesz az Egyetemi Francia Intézet kulturdélutánja.** Nagy érdeklődés nyilvánul meg a mai francia kulturdélután iránt, amelynek gazdag müsora bizonyára meg fog felelni a várakozásnak. A müsort Hankiss János egyetemi tanár nyitja meg, utána pedig Deshusses Georges francia követségi kulturattasé tart előadást Charles Péguyről, a hirneves XX. századi francia iróról, aki a magyar irótársadalom figyelmét is magára vonta. Az előadást Hankiss professzor tolmácsolja. Utána Tuster Jolán szavalóművésznő magyar vonatkozásu francia verseket szaval magyarul. A müsor következő száma Kovács Máté gyakorlógimnáziumi tanár vetitettképes előadása Molliereről magyar nyelven. Az előadásra belépődij nincs és imnden érdeklődőt szivesen lát a rendezőség. (:)

— **Frontharcosok figyelmébe!** Folyó hó 13-án József főherceg kir. Fenség fogadtatásához a formaruhával rendelkező bajtársak d. e. 11 óra 15 perckor gyülekezzenek a Máv. pályaudvar előtti téren. Öltözet: formaruhában, sisakkal, esős, hideg idő esetén felöltött polgári kabát. A légoltalmi liga megalakuló közgyülése miatt a márciusi ünnepséget ugyanesak 13-án, vasárnap, de nem délután 5 órakor, hanem délután 6 órakor tartjuk meg az Otthon helyiségében. Vendégeket is szivesen látunk. Elnökség. (:)

— **Felakasztotta magát az öccse sirján.** Hajdúböszörményben a temetőben felakasztva találták az öccse sirján Béri Imre 56 éves földmüvest. Megállapitották, hogy öngyilkosság történt és Béri, aki sulyos tüdőbeteg volt, nemrégen elhunyt öccse fejfájára akasztotta fel magát. A temetési engedélyt megadták.

Néhány tudós nyilatkozata a sok közül: „. . . szív-, cukor- és a legkülönbözőbb szervi- és idegbajosokon **végzett gyógyító kísérleteim a rádioszcillátor segítségével messze felülmulták legvermesebb reményeimet.** (G. Puppins New Medical Rewiew.) „. . . **Számtalan a legkülönbözőbb fajtáju, de közöttük is elsősorban** miomas, prostata, gyomorfekélyes és súlyos rákos **betegeket sikerült minden műtéti beavatkozás nélkül az oszcillátor segítségével meggyógyitanom.**" (Kivonat Sordello Attilijnak, a római egyetemi rádiumkórház igazgató tanárának a Kir. Tud. Akadémián tartott előadásából **1937 május** 28.) „. . . **A legkülönbözőbb stádiumban levő máj-, epe- és vesebajosokon végzett ellenőrző kisérleteim folyamán a teljesen gyógyultak száma 83%, változatlan 11% és csak 6%-ban nem sikerült javulást észlelnem.** És ugyanekkor nem egy már **operatív stádiumon tul levő rákos beteget sikerült a lánc segítségével meggyógyitanom vagy legalább is fájdalmait enyhitenem.**" (Dr. Ch. Perineu, a párisi klinika igazgató tanára.) — **A „RADIOSZCILLÁTOR"** egy radiumos telitettségü vékony lánc, amelyet állandóan a nyakon kell viselni. Ára: 18 pengő. Kapható a legtöbb orvosi műszertárban. Főlerakat: **VADÁSZ MIKLÓS** orvosi műszertára, Budapest, Vilmos császár út 28.

Telefon: 120—070.

— **Szcitovszky Tibor** ny. külügyminisztert, a Hitelbank volt vezérigazgatóját a kormányzó titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki a haza érdekében végzett müködéséért.

x **A jól öltözködő urak** szives figyelmét felhivjuk a KLEIN DIVATHÁZ most érkezett különlegesen szép erdeti angol és kiváló hazai minőségü tavaszi ruhaszöveteire. Mielőtt vásárol érdeke, hogy a cég hatalmas választékát megtekintse és olcsó árairól meggyőződjék

— **A Debreceni Vas- és Fémmunkások Dalkara** március 12-én, szombaton este 8 órai kezdettel teaestélyt rendez a Munkás Otthonban. Aki kellemes estét akar magának szerezni, okvetlen jöjjön el. Teajegy ára 60 fillér. **A zenét Bartalis tánciskolai zenekara szolgáltatja.** (+)

— **A tavaszi vértisztitás** régi fiatalító módszere. Szabadítsa meg szervezetét a mérgező téli salaktól Darmollal, mely szükség szerint adagolható és emésztést enyhén szabályozza. A Darmol jó közérzést és fiatalos karcsu testformát ad.

x **Marhahúst, borjúhust** legolcsóbban Szent Anna ucca 10. szám alatt szerezheti be. 1 kiló marhahús felsár, fartő, hátszin, rostélyos és felsárpecsenye kilója 108 fillér, tarja, szegy 88 fillér.

— **Kalla István debreceni napszámos lopás miatt állott** tegnap a debreceni itélőtábla büntetőtanácsa előtt, mert 1937. év júniusában Grósz Mayer lakásáról lisztet és szappant, míg a HÉV-től vasat lopott. A törvényszék 2 havi fogházra itélte Kallát, s ezt az itéletet a tábla is helybenhagyta. A vádlott tagadta a büntettek elkövetését.

— **Hírt adtunk arról, hogy Gaertner zongorahangoló** szerkesztőségünkben járt és elmondotta, hogy 12 pengőért vásárolt egy mesterhegedűt a zsibogón A hegedűt bemutatta Búza Gábor tanárnak, aki Gaertner szerint azt mondotta, hogy a hegedű Stainer-hegedű. Búza Gábor tanár most kijelenti a hírrel kapcsolatban, hogy Gaertner tényleg járt egy hegedűvel nála, de a hegedű nem Stainer-hegedű és nem is mesterhegedű.

— **Ötmillió dollár elsikkasztása miatt** került a vádlottak padjára Whitney Richárd bankár. A vád szerint a saját apósa vagyonát sikkasztotta el. A bankár öt évig volt elnöke a newyorki részvénytőzsdének.

— **József Ferenc főhercseg Angliába utazik.** Márciusi utjának kettős célja van: résztvesz a nemzetközi reumaellenes és fürdőügyi kongresszuson, mint Budapest fürdőváros elnöke. Ezenkivül meg széndékozik beszélni a skóciai Szt. Margit magyarországi ünnepélyeit vezető londoni és skóciai körökkel.

— **Egy pécsi egyetemi hallgatónő a vonat elé akarta magát dobni** a fővárosban a Keleti pályaudvaron. Az utolsó precben fogták le, de mivel öngyilkossági szándékáról nem akart lemondani, őrizetbe vették. Az egyetemi hallgatónő Rákosi Éva, vagyonos emberdömölki szülei vannak.

— **Pozsonyban mozgalom indult,** hogy a felvidéken állitsák fel ismét a magyar katolikus püspökséget. A cseh kormány nem ellenzi a püspökség szervezését. A püspök csak magyar lehet.

— **Délkaliforniában ismét árvizet okozott a felhőszakadás** s sokezer ember lett ismét hajléktalan. A mentési munkálat nehezen indul, mert az eddig árviz által elpusztított utakat nem tudták még megjavítani.

— **Fabinyi Tihamér felsőházi taggá választásával** a pécsi mandátum megüresedett. Fabinyi után a listán Makay István polgármester következett és utána Hamerli József. Ha most a polgármester nem fogadja el a mandátumot, akkor Hamerli József lesz az uj képviselő.

— **A gazdasági válság oka a pocak,** állapította meg dr Viktor Heiser dallasi orvos. Az amerikaiak pocakot eresztettek és ettől szellemi renyhesség vesz erőt rajtuk ennek következménye aztán, hogy bekövetkezik kedvezőtlen szerepük a gazdasági válságra.

— **Négyszázmillió dollár költséggel** uj csatornát akar épiteni Amerika az Atlanti és Csendes óceán között. Az építési akció célja az, hogy az összeköttetés akkor is megmaradjon, ha a Ponama-csatornát ellenséges repülők szétbombáznák.

— **A görög fővárosban patkánypánik van.** Az egyik városrészben annyi a patkány, hogy már az uccán megtámadják és megmarják a gyermekeket és öregeket. A miniszterium az egész városrész fertőtlenitését rendelte el.

— **Bécsben egy borzeb megveszett** és igen sok embert megmart az uccán. Bécs városa külön felhivásban fordult a megmart emberekhez, hogy kezelésre jelentkezzenek, mert a kutya veszett volt.

— **Az ifjúságot a kereskedő pályára hivja fel a Fővárosi Kereskedők Egyesülete, mert inkább találnak kenyeret a kereskedők sorában, mint küzdjenek évekig hiába egy irószatalért.** Kimondották, hogy az öreg kereskedők számára üdülőházat épitenek.

— **A szegedi hangjáték ujból** megszólal és acélgong rudakat szereltek fel, melyek a harangokat helyettesitik. A harangjáték három oktávos 37 hangból áll. A szegedi Dóm harangjátéka egyike lesz Európa legjobb harangjátékainak.

Fő a jó megjelenés.

de nemcsak a személyes érintkezésekkor, hanem a levelezésekben. Izléses modern levélpapirokat, borítékokat, készit a **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.,** József kir. herceg ucca 1. szám. (Bikabérházban.) **TAKARÉKOSSÁG.**

Az egyetemi ifjuság március 15 iki ünnepélye

A Turul Szövetség debreceni kerülete március hó 15-én hazafias ünnepélyt rendez a következő sorrenddel:

Délelőtt 9 órakor ifjúsági istentiszteletek. Református istentisztelet a Nagytemplomban. Az istentiszteletet végzi: dr Soós Béla református lelkipásztor.

Délelőtt 10 órakor ünnepély a Kossuthészobornál. Az ünnepély műsora: 1. Himnusz. Játsza a MÁV zenekar. Vezényel: Siroki Gyula karnagy. — 2. Talpra magyar. Szavalja: Gulyás József bts. Festetich B. E. — 3. Ünnepi beszédet mond: Ambrus József, a Turul Szöv. országos vezére. — 4. A szoborra kosozrút helyeznek a Turul Szövetség és a megjelen ktüldöttségek. — 5. Szózat. üJátsza a MÁV zenekar. Vezényel: Siroki Gyula karnagy.

Délelőtt háromnegyedtizenegy órakor a Petőfi-szobor megkoszorúzása. A szoborra koszorút helyeznek a Turul Szövetség és a megjelent küldöttségek.

Délelőtt háromnegyedtizenkét órakor az egyetemi központi épület díszudvarán. A díszünnepély műsora: 1. Himnusz. Énekli az egyetemi gépházi Tisza István Dalkör, vezényel: Forrai István karnagy. — 2. Megnyitó beszédet mond: dr **Turányi Ferenc,** a Werbőczy B. E. vezére. — 3. Talpra magyar. Szavalja: vitéz Mártha Béla bts. Bocskai B E. — 4. Ünnepi beszédet tart: dr **Kreiker Aladár** egyetemi ny. r. tanár, a Csaba B. E. patronusa. 5. Zeneszám. — 6. Ifjúsági szónok: Natkó Gyula kerületi alvezér, W. B. E. 7. Sajó Sándor: „Magyarnak lenni". Szavalja: Baukovác Ferenc bts. W. B. E. — 8. A díszünnepélyt bezárja dr Turányi Ferenc a W. B. E. vezére. — 9. Hiszekegy. Énekli az egyetemi gépházi Tisza István Dalkör. Vezényel: Forrai István karnagy.

Este nyolc órakor díszelőadás a Csokonai Színházban. A díszelőadás műsora: 1. Himnusz. — 2 László Sándor: Üzen a Bükk. Szavalja: Szabó Dániel a Bocskay B. E. alvezére. — 3. Ünnepi beszédet mond: dr **Rugonfalvi Kiss István** egyetemi ny. r. tanár, az Árpád B. E. patronusa. — 4. Herczegh Ferenc „Ocskay brigadéros" című drámájának előadása. Szereplők a Csokonai Színház művészei.

Felhivás a kereskedőkhöz

Felkérük a kereskedő kartársakat, hogy március 15-én, a magyar nemzeti szabadságünnepén üzleteiket déli 1 órakor bezárni és délutánra zárva tartani szíveskedjenek, hogy ezáltal is kimutathassák a magyar hazához való törhetetlen ragaszkodásukat.

A Debreceni Kereskedő Társulat.

— **Husz ruhát és kilenc kalapot vittek Budapestről Debrecenbe** két fővárosi szalon kiküldöttei. A menyasszonyi ruhákat és kalapokat szállitották Apponyi Geraldine grófnőnek.

— **Asztalos, szobrász, kaptafa- és hangszerkészitők szakosztálya** f. hó 5-én tartott tisztujitó közgyülésén ismét Bálint Sándort választották meg szakosztályi elnökül. Előljárósági tagoknak Pognrácz Árpádot és Szalai Józsefet.

— **Az OMKE továbbképző előadássorozatának március 12. napjára** kitüzött megnyitó ülése más, szakmai előadással való ütközése miatt elmarad. Az ülés ujabb terminusát hirlapilag fogja tudatni az elnökség. (+)

— **Röpcédula osztogatás miatt** a budapesti V. kerületi rendőrkapitányság büntetőbirája tegnap délelőtt elitélt három fővárosi tisztviselőt pénzbüntetésre.

Hlatky Endre tart előadást Debrecenben a rádióról

Hlatky Endre, a Rádió kitünő igazgatója a Városi Dalegylet meghivására ma előadást tart Debrecenben este hat órai kezdettel a Kereskedő Társulat dísztermében.

Az előadás cime: „A rádió müsorgondjai". Az előadást gramofon lemezekkel kisérik. Megnyitót mond vitéz Bessenyei Lajos, közreműködnek Tuster Jolán szavalattal és több énekszámmal a Városi Dalárda.

Hlatky Endre előadása nagy érdeklődésre tarthat számot. **Belépődij nincs. eFlhivjuk a közönség figyelmét az érdekes előadásra.**

— **A sopronmegyei horvátok között** bujtogatók járnak és arra beszélik rá a horvátokat, hogy ne beszéljenek magyarul. A bujtogatás odáig terjedt már, hogy a templomból is többen kimentek, amikor magyarul beszéltek. A csendőrség erélyes nyomozást inditott meg.

— **Golyót kapott lábába az a betörő,** aki az elmult éjszaka Rákospalotán a drogériatulajdonos házába akart betörni. A veranda ablakát feszedette, de a vészcsendő megszólalt és a tulajdonos kezében a pisztolyával kiosont, hogy elfogja a betörőt. Az nem szaladt el, hanem az ajtóban felemelt bottal félreállt, hogy a kilépőt leüsse. A betörő póruljárt, mert az ajtót hirtelen kicsapta és a golyó a lábába ment. Sérülten is elmenekült.

— **Kettészelt a vonat egy életunt nőt.** Tegnap délelőtt a budapesti Károly király laktanyával szemközt egy ismertlen 40 év körüli nő az ott átrobogó vonat elé vetette magát. A vonat kerekei valósággal kettészelték a szerencsétlen nőt, kinek személyazonosságát még nem tudták megallapitani.

— **A hemokkerti római katolikus népszövetség** IV. kerülete március hó 20-án, délután 16 órakor tartja évi közgyülését. A katolikus testvéreket szeretettel meghivja az **Elnökség. (:)**

— **A debreceni szakszervezeti bizottság** március hó 20-án a Munkásotthonban nagygyülést tart. A gyülésen részt vesz dr Györki Imre képviselő is. Előadó: Erdei István titkár. A gyülésen napi kérdésekkel foglalkoznak.

— **Ma zsidó kultúrest.** Szombaton este 8 órakor lesz a hitközség tanácstermében a XI. zsidó kultúrest. Az est müsorán két előadás szerepel, amelynek két nagy perspektivájú kérdést vetnek fel. Grünhut Henrik tanár arról fog beszélni, hogy milyen volt a zsidóság állásfoglalása a filozófiával szemben, történetének véres és könnyes századain keresztül, valamint arról, hogy kiket adott a zsidóság ennek a minden földi hiuságtól elvonatkoztatott stidiumnak az elme legnagyobbszerü próbatételét követelő tudománynak. Harmónikusan illeszkedik az előadáshoz azt est másik felolvasása: dr Berkovits József dolgozata a zsidó humorról. Konkrét példákkal gazdagon illusztrált előadásában dr Berkovits József a zsidó humorban rejlő életbölcseségről fog szólani, lélektani alapon mutatva rá a zsidóság sajátos lelki mimikrijére, s közben természetesen bemutatva a zsidó szellemességnek néhány kitünő példáját. A két hosszabb lélegzetü előadás mellett szinesen, üditően fog bekapcsolódni a kultúrestbe egy fiatal szavaló tehetségnek. Hortobágyi Évának a bemutatkozása, akinek meleg átérzett szavaló modora bizonyára hatni és tetszeni fog. A kultúrestre, melyet dr Weisz Pál főrabbi fog megnyitni, beléptidij nincs, helyet előre ötven fillérért lehet biztositani Csillag Artur könyvesboltjában. (x)

Közokirathamisitás miatt letartóztatták Schlossert a hiros magyar futballistát

Budapest, március 11. Különös szenzációja van a magyar sportvilágnak: Schlosser Imrét, a hetvenötszörös magyar válogatottat, az utolsó békeévek hires Slóziját, az FTC, majd később az MTK ördöngős tehetségü csatárát *közokirathamisitás bűntette miatt letartóztatták.*

A volt futballkirály vallomásából derült ki, hogyan került erre sor. Tegnap délelőtt a főkapitányság bünügyi osztályán elmondotta, hogy közeljárt a 40-ik életévéhez, mikor Magyarországon megkezdődött a futballprofesszionizmus. A Ferencvároshoz szerződött és eleinte jól ment a játék, de hamarosan véget ért a »másodvirágzás« és szerződés nélkül maradt. Feleségével és két nagy fiával egyre nagyobb nyomorba jutott. Végre bejuttatták a városházára tisztviselőnek. Előbb a X., majd az V., végül a VI. kerületi előljáróságnál az anyakönyvi hivatalban dolgozott mint irodatiszt. Többek között a születési, házassági és halálozási bizonyitványok kiállitásához szükséges üres blanketták is az ő őrizete alatt voltak. A továbbiakat igy mondotta el aztán könnyek között Schlosser Imre.

— Talán fél évvel ezelőtt Braun Béla (az MTK hires válogatott jobbszélsőjének, Braun Csibinek a bátyja) azzal jött hozám, hogy adjak neki egy üres születési anyakönyvi kivonatot. Nem is tudom, miért nem tagadtam meg ezt a kérést.

Braun Béla még többször megjelent Schlosser hivatalában, pénzt — 3—4—5 pengőt — adott neki és Schlosser hét esetben adott Braunnak lebélyegzett üres blankettát.

A többit a detektivek mondták el. Kiderült, hogy már régen figyelték Braun Béla magántisztviselőt és Schlosser Imrét.

Ma délelőtti vallomása után büntársával, Braun Bélával együtt az ügyészség Markó uccai foghazába vitték át a „Slózit", a régi idők kiváló futballistáját.

GYÁSZ ROVAT

Biró László nyug. MÁV segédtisz., 64 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félnégy órakor lesz a Köztemető díszravatalozó termében. Lakás: Rudolf ucca 18. Gebauer-temetkezési vállalat rendezi.

Özv. Pajtás Istvánné szül. Jusesák Regina 79 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután négy órakor lesz a Köztemető 2. A. ravatalozójából. Lakás: Bujdosó ucca 18. szám. Gebauer-cég rendezi.

Ötszáz pengő kalandos utja Debrecentől Hajduszoboszlóig

Bagi Sándor Kossuth ucca 58. sz. alatti lakos a napokban rábizott 500 pengőt Bozsári Lajos Péterfia uccai lakosra megőrzés végett.

Bozsári Lajos a pénzzel másnap autóba ült és meg sem állt Hajduszoboszlóig. Ott gavallérosan kifizette a soffört 10 pengő borravalót adott és

zsebében az immár megcsonkult 500 pengővel beült egyik szoboszlói vendéglőbe.

A vendéglőben nagy mulatozást csapott, majd éjfél felé felkerekedett és második és harmadik kocsmát indult el tanulmányozni. Közben a vendéglőben található embereket harsány szóval felszólította, hogy

legyenek vendégei s ezen a napon ne merjen senki fizetni rajta kivül. Mire a tanulmányút véget ért 3—4 vendéglő végigjárása után, Bozsári Lajos lényegesen megkönnyebbedett zsebbel, de elnehezedett állapot ban vetődött ki a hajduszoboszló állomásra.

A váróteremben Bozsári a jól sikerült éjszaka után végigdült egy padra és aludni kezdte azt az álmot, melyet sok esetben tévesen neveznek az igazakénak. Mikor felébredt, keresni kezdte zsebében az idő közben 400 pengőre leapadt pénzállományát, azonban megdöbbenésére hült helyét találta. Mialatt aludt valaki kilopta a zsebéből.

Izgatott kapkodása gyanussá tette Bozsárit, aki már előzőleg mulatozásával magára hívta a figyelmet azzal, hogy ropogós százasokat mutogatott a vendéglőkben. A rendőrség őrizetbe vette és Debrecenbe hozta, ahol időközben Bagi Sándor megtette ellene a feljelentést. A rendőrség kihallgatása után a pénz elsikkasztásának gyanujával őrizetbe vette Bozsári Lajost.

A spanyol frontokról

A nemzetiek támadásait három fronton is siker kisérte és *3500 vörös fogoly és sok lőszer maradt a kezükön.* Különösen a »feketenyilas« hadosztály és a navarrai brigád tüntették ki magukat a támadások során. Az aragóniai harctéren több falut elfoglaltak.

MOZI

Te csak pipálj Ladányi

A Hungária mozgó bemutatója.

A magyar filmgyártáson lehetetlen észre nem venni az utóbbi időben némi fejlődést. Nem nagyarányú ez, hiszen még mindig nem birtak filmtémáink kiszabadulni a mindenáron mulattatni akarás korlátai közül s legjobb esetben is regény és szinpadi sikerek megfilmesitéséig jutottak el, önálló magyar filmszüzsé, mely komolyabb kisérlet lenne valami eredeti felé, még egyelőre várat magára. De azt, amit csinál újabban filmgyártásunk, a maga szükös keretei között is reménytkeltően csinálja. Ezt elmondhatjuk éppen a **„Te csak pipálj Ladányi"** bemutatója alkalmával, mely egyike a legizesebb, sikerültebb s mulatságosabb magyar filmeknek. A darab sikerében nagy része van a pompás szereplőgárdának, melynek élén Rózsahegyi remekbeszabott figurája s Vaszary Piroska nagyszerü alakitása áll. De a többi szereplő is elsőrangú. A kisérő müsor jó.

—=—

A fivérem felesége

Az Apolló mozgó bemutatója.

A **Fivérem felesége** átlagos film, melynek már több variációban feldolgozott témáját a rendezés néhány érdekes ötletekkel, ügyes beállitással frissiti fel. A főszerepben Robert Taylor pompás, művészi alakitása emelkedik ki, de a szereplők általában jó teljesitményt nyujtanak. A kisérő müsor jó.

ANYAKÖNYVI HIREK

SZÜLETÉSEK: B. Nagy Sándor fm. fia Sándor, Rósenthal Márton kereskedő, fia Imre, Tóth József nyug. pénzügyőr, leánya Katalin, Schönberger István fm., leánya Borbála, Vértes András gazdálkodó, fia András.

ELJEGYZÉS: Nagy Göde József máv tiszt—Tóth Márta.

HALÁLOZÁSOK: Özv. Pajtás Istvánné r. kath. 79 éves Bujdosó u. 18. Böszörményi Gábor alkalmi munkás ref. 74 éves Német u. 17. Berezi Zsófia iskolai tanuló ref. 8 éves Pesti u. 4. Horváth Imréné r. kath. 54 éves Kunmadaras. Kiss Mihályné g. kath. 44 éves Hajdúdorog.

Gyógyithatatlan betegsége miatt felakasztotta magát

Tragikus öngyilkosság történt tegnap éjszaka a belgyógyászati klinikán. Biró László 64 éves nyugalmazott MAV segédtiszt gyógyithatatlan betegsége miatt felakasztotta magát.

Biró László pár héttel ezelőtt súlyos cukorbajjal került be a klinikára. Az orvosok mindent elkövettek, hogy meggyógyitsák, azonban a betegség következtében Biró László egyik lába üszkösödni kezdett. Ez annyira megdöbbentette a szerencsétlen embert, hogy elhatározta, végez magával.

Az éjszakai órákban kiment a klinika félreeső helyére és nyakkendőjeit összekötve, arra felakasztotta magát. Az öngyilkosságot nem sokára észre vették, azonban Biró Lászlón már nem lehetett segíteni. Az előhivott Kádár dr már csak a beállott halált konstatálta.

Az öngyilkosságról jelentést tettek a rendőrségnek és értesitést küldtek Biró László, Rudolf ucca 18. sz. alatt lakó családjának is. Biró László búcsú levelében megírta, hogy gyógyithatatlan betegsége miatt menekül halálba.

— **Romániában, ahol nagy volt mult ig a természetes szaporulat** az 1937 esztendőben csökkenés állott be, 34.1-ről 32.9-re esett az ezer lélekre eső szaporulat.

— **A kiew—moszkvai gyorsvonat** előtt ismertlen tettesek felszedték a sineket és a vonat kisiklott. A vonaton magasrangu szovjet személyiség utazott.

MEGHIVÓ. A Debreceni Magyar Husiparosok Szövetkezete f. hó 20-án d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyülését az Ipartestület nagy termében, melyre tagjainkat tisztelettel meghivjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki üdvözlés.
2. Az Igazgatóság jelentése.
3. A Mérleg és Eredményszámla megállapitása s határozathozatal az osztalék felől.
4. A Felügyelőbizottság jelentése.
5. A felmentvény megadása.
6. Egy igazgatósági tag választása.
7. Hat felügyelő bizottsági tag választása.
8. Az alapszabály 23 §-ának módosítása.
9. Esetleges inditványok.

Mérleg számla. Vagyon: Készletek P 15.680.10; adósok P 42.438.03; berendezés P 1.050.—; átmeneti tételek P 2.208.60. Összesen: P 61.376.73. Teher: Tőke és tartalék P 3.333.45; hitelezők P 57.556.95; átmeneti tételek P 222.—; nyereség P 264.33. Összesen: P 61.376.73.

Eredmény számla: Bttó veszteség: P 13.738.24; bttó nyereség P 14.002 57 fill. Tiszta nyereség P 264.33.

Az Igazgatóság.

SZINHÁZ

A szinház heti műsora:

Március 12-én szombaton délután félnégy órakor filléres helyárakkal: **Vadkacsa.** — Este 8 órakor A) bérlet 23. számban: **Macskazene.**

Március 13-án vasárnap délután félnégy órakor bérletszünetben: **Macskazene.** — Este 8 órakor bérletszünetben **Macskazene.**

Macskazene

A Szegeden sikerrel bemutatott K. Halász-Kristóf-Harmath-Eisemann-darab átlagos operett. Librettója egyenetlen munka, ügyes fordulatok váltakoznak egészen bágyadt részletekkel, a helyenként megesillanó őszinte humor csakhamar belefullad a „Kuba-hekuba"-szerű kinos szójátékokba. Az egész szövegen sokat segített volna erősebb meghúzása a naiv részleteknek. Ami a darab sikerét érthetővé teszi, az a friss szines, pezsgő ritmusu muzsika, mely bianytalanul adja a legjobb Eisemannt.

A szinház gondos előadásban, nagy igyekezettel vitte szinre a **Macskazenét. Szabó Ernő** rendezése szép, művészi munka. A kiállitás elsőrangú, a második felvonás fedélzet-díszlete meglepően szép, artisztikus. Az együttesből kimagaslik **Jurik Julesi** pompás alakitása. Minden jelenetében őszinte derűt, izzást, elevenséget visz a szinpadra. Kedves megkapó alakitás **Jurik Iea** Marionja s kitünőek a zenekar többi tagjainak szerepében **Somlay Julia, Pogány Margit, Sivó Mária** is. **Nagy Erzsi** jóizű komikuma őszintén tetszett. **Tanay Emil szimpatikus, férfias alakitása, Sugár Mihály** jóizű humora, **Alszeghy** izes figurája a mindig kitünő **Balázs,** a sokoldalú Lányi, **Herczegh** és **Kamarás** voltak főerősségei az előadásnak, de a többi szereplő is megfelelt. A zenekart kitünően fogta össze **Virágh Elemér** karnagy.

A szinházi iroda jelenti:

A **Gázmérgezés** tartós prózai sikerét és komoly hangulatát a szertelen vidámság, zabolátlan jókedv, pattogó muzsika váltotta fel pénteken

EISEMANN

K. Halász—Kristóf—Harmath vidám operettjével, a

MACSKAZENE

sikeres előadásával. Üdülés, szórakozás, napi gondjainak szögreakasztása a

MACSKAZENE

Szombat, vasárnap (kétszer), **szerda, csütörtök, péntek** sorozatosan:

MACSKAZENE

Hétfőn, 14-én **filléres** helyárakkal a **klasszikus ciklus IV.,** a **Shakespeare**-ciklus 3-ik darabja, a szerelem örök darabja:

Romeo és Julia

MA

szombaton délután filléres helyárakkal **Ibsen** szatirikus tragikomédiája, legaktulisabb, mert örökérvényü darab, a

VADKACSA

kerül szinre. Ne befolyásoltassa magát: itéljen személyesen s lássa, hogy babona az, amit **Ibsen** unalmasságáról beszélnek. Önmagának ad müvészi ajándékot!

VADKACSA

SPORT

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthirszolgálata jelenti:

A Bocskai már ma, szombaton lejátsza Pesten sorsdöntő mérkőzését a Budai 11-el. A Béke uccán rossz talajú pályán, nehéz körülmények között áll ki a Bocskai, sok a sérült, a formán kivüli játékos a csapatban, edzőváltozáson is keresztül ment a gárda s egy sem olyan előjel, ami optimizmusra adna okot. A Budai 11 kemény ellenfél, szintén küzd a kiesés ellen: össszel is csak nehezen 1:0-ra győzött Debrecenben a Bocskai Finta góljával Most már döntetlen is sikernek számitana. Ha a Bocskai győz, megelőzi a Törekvést és sokat javitott komisz helyzetén, ha veszt, a Budai 1 pontra megközelíti és akkor teljesen nyilt a kiesés kérdése. A mérkőzést az eredetileg kijelölt Biró Sándor helyett **Saigó** vezeti.

Debrecenben a középiskolai futballbajnokság ma kezdődik. A KISOK bajnokság során szombaton délután a vasútas pályán piarista gimnázium—ref. főgimnázium. Vezeti Kovács Lajos. A mérkőzés nyilt, de inkább a ref. főgimnázium az esélyesebb.

Sátoraljaujhelyre keleti játékvezetőt kértek a SAC—Miskolci AFC bajnoki mérkőzésre. A keleti JT dr Vargha Bélát küldte ki. Bizonyára jól megállja helyét az északi alszövetségi bajnoki mérkőzésen.

A Budai 11 erősitett a Bocskai ellen leigazoltatta a külföldről visszatért Vadast, aki center lett. Ellenben bizonytalan a sérült Fekete játéka, aki helyett Schuszter áll készenlétben. A Budai 11 igy áll ki: Budavári, Ligeti, Burger, Véries, Kovács, Pósa, Kiss, Schuszter, Vadas, Janda, Vermes.

Budavári kapus valamikor a Bocskai-ban játszott, Vadas, Kiss most tért vissza külföldről, a többi régi Budai játékos. Nehéz ellenük játszani, jó a védelem és ha kell 10 emberrel is védekeznek, mint vasárnap a Szürketaxi és ha egy gólt berúgnak szinte lehetetlen kiegyenliteni. Vasárnap a Ferencváros ellen is 70 percig 0:0 volt az eredmény és inkább a Budai-nak állt a mérkőzés.

A május 26-i jugoszláv—magyar válogatott mérkőzést, amelyet Debrecen szerelne megrendezni, Szeged is kéri s lehet, hogy az is kapja meg. Ott is van uj, jó pálya, a Szegedi Vasutas SE épitette.

A Bocskai pénteken délben a személyvonattal utazott el Pestre. Sajnos rossz előjelek között. Teleki értesitést küldött, hogy nincs edzésben, nem játszik — nme is megy fel Pestre. Tehetí mert amatőr, de mégis furcsa, nagyon furcsa. A következők mentek fel Pestre. Kertes, Bikfalvy, Janzsó, Elek, Boross, Belesik, Markos, Orosz, Finta, Takács, Hajdú és tartaléknak felvitték a kis Sarkadit. Legalább meglátja Pestet. A csapat is ez, változás a múlt hetihez, hogy Orosz játszik elől s Elek a half. Hátha jobban megy. Ha Bikfalvy nem tudna játszani, akkor Belesik a hátvéd és esetleg Sarkady a half. De a pestiek szerint inkább Nádas játszon, aki Pesten katona, egyszer az Elektromos ellen játszott is hátvédet, de kérdés, mennyire van edzésben, össze van-e szokva a csapattal Rossz kilátások a mérkőzés előtt.

A Bocskai különben óvás alatt játsza le a mérkőzést. A pálya miatt, — amely tulajdonképpen nem első-osztályú, de most a Budai kérésére „kivételesen" elsőosztályúvá minősitették. A Bocskai szerint nincs kivétel, vagy minden mérkőzésre jó s akkor elsőosztályú, vagy egy elsőosztályu mérkőzésre sem. Sajnos, ismerve a viszonyokat, az óvásnak sok sikere nem lesz.

Közgazdaság

TERMÉNYTŐZSDE.

A készárúpiacon a búza ára 10 fillérrel olcsóbbodott, a zab is 10 fillérrel esett, a korpa és a 8-as takarmányliszt ellenben 10 fillérrel emelkedett.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.55—20.95, 78 kg 20.85—21.25, 79 kg 21.10—21.45 80 kilós 21.25—21.55. — Felsőtiszai 77 kg 20.55—20.95, 78 kg 20.85—21.25 79 kg 21.10—21.45, 80 kg 21.25—21.55 rozs pestvidéki 18.90—19.00, rozs más származású 19.00—19.20, takarmányárpa elsőrendű 16.00—16.50, középminőségü 15.00—15.50, sörárpa kiváló 19.00—19.50, prima 18.00—18.50, sörárpa 17.00—18.25, zab elsőrendü 15.90—16.20, középminőségü 15.80—15.90, tengeri tiszántúli 12.70—12.80, más 12.65—12.75, korpa 12.90—13.10, 8-as liszt 14.70—15.10 P mázsánként.

Városi hirdetmények

Debrecen sz. kir. város polgármestere. 9343—1938. V.

HIRDETMÉNY

A m. kir. Pénzügyminiszter Ur a nem direkt termőszőlőből származó borból, borárkiegészités igénye nélkül termelhető borárlat előállitásához felhasználható bor árának megállapitása tárgyában a következőket rendeli el:

A termelési adó alá eső szeszfőzdékben borárkiegészités igénye nélkül, nem direkt termőszőlőből származó bort csak az esetben szabad borpárlat előállitása céljára felhasználni, ha a fizető igazolja, hogy a felhasználandó borért az eladónak seprőjéről lefejtve és a szeszfőzdébe beszállit a Malligánd fokonként legalább 1.3 filléres árat fizetett.

Fizető köteles a borárkiegészités igénye nélkül termelhető borpárlat előállitásához felhasználandó, nem direkt termő szőlőből származó bor eladójától bélyegmentes igazolást kérni arra nézve, hogy mikor, mily mennyiségi és Malligánd fokú bort vásárolt s ezért mennyit fizetett.

Főzető köteles az emlitett igazolást aláirni s azt a szeszfőzési lajstromhoz csatolni.

Az a termelő, aki saját termésü nem direkt termő szőlőből származó borát főzi ki borpárlattá, a termelőhely hatósága által bélyegmentesen kiállitandó bizonyitvánnyal köteles igazolni, hogy a főzésre szánt bor saját terméséből származik.

A rendeletre vonatkozó részletes tájékoztatással a városi adóhivatal fogyasztási adó osztálya szolgál.

Debrecen, 1938 február hó 29.

Polgármester.

ÉRTESITÉS.

Tisztelettel értesitjük villamosáramfogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon eszközlendő javitások miatt f. hó 13-án vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog:

Reggel 6 órától 7-ig és délután 14 órától 15-ig: Csapó u. vége, Árpád-tér, Bercsényi, Rakovszky, Dobozi u., Csapókert, Kineseshegy, Katz telep, Kut, Nyil, Homok, Apaffy, Csonka ucca, Kassa út, Sámsoni út, Hadházi ucca, Kórház ucca, Simonyi út páratlan oldala, Vilmos császár út eleje.

Reggel 6 órától délután 15 óráig: Auguszta Szanatórium, Köztemető, Nagyerdő és Pallagpuszta.

Világitási Vállalat.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít

Függönyre,

teritőkre csipkeszövet és mintástüll maradékok olcsó kilós árban a Fischer boltban Teleki u. 73.

FŰSZERKERESKEDŐK, KOCSMÁROSOK ÉS CUKRÁSZOK figyelmébe!

A tisztifőorvosi rendelkezésekkel kapcsolatosan kifüggesztendő táblák kaphatók kiadóhivatalunk pénztáránál darabonként 12 fillérért. vv

KAPHATÓK

kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:

„Pince kiadó“,
„—hold föld eladó“.
Raktárhelyiség kiadó
„Ez a ház eladó“,
„Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobás lakások“

Elsőrendű tőkebefektetés és biztos megélhetést nyujtó jövedelem! Híd utca 14. számú ház, jólmenő vendéglővel, korlátlan italmérési engedéllyel, gyönyörű parkirozott kerthelyiséggel, 3 szobás úri lakással és mellékhelyiségekkel elköltözés miatt alkalmi áron azonnal eladó. Értekezés a helyszinen délután 2—4 óra között.

Alkalmazást nyer férfi

Gyors- és gépíró

férfit felveszek Pécsi és Pap ügyvédek, Iparkamara. 1400

Ügyes,

megbizható iskolamentes kifutót azonnal felveszek, kerékpár van. Paál fűszerüzlet. Keses utca 72. szám. 1452

Házmesternek

tisztességes, szorgalmas házaspár, lakással, fizetéssel felvétetik. Jelentkezés délután, Poroszlay 15. szám. 1419

Uriszabósághoz

felveszek perfekt nagymunkást aki egyenruha varrásban is képzett, — Horthy Miklós út 29 sz. Berettyoujfalu. 1456

Fodrászsegéd,

fiatal, jó munkást és tanulóleányt felvesz Szabó, Salétrom utca 4. 1442

Kifutónak

tisztességes fiú, fűszerüzletbe azonnal felvételik, Árpád tér 10. 1439

Alkalmazást nyer nő

Retusörnőt

elsőrendű munkaerőt felvesz a Hapák fotószalon. 1372 3. 20

Budapestre

két gyermek mellé szerényigényű nevelőnőt keresek, Csapó utca 23. 1411

Kifutólcány,

nagyobb, felvételik, Balint Sándor bútoruzletében, Piac utca 85. 1434

Hölgyfodrász-

segédleány, vidékre azonnali belépéssel felvételik, Értekezni lehet Kossuth utca 36. szám, hölgyfodrászüzlet. 1443

Ügyes

kézi hímző leány jelentkezzen Nagy Gyulánál, püspöki palota. 1446

Háztartási alkalmazott

Fiatal

bejáróleányt felveszek, Magoss György tér 28. 1442

Perfekt

szobaleányt, azonnal felveszek, Fürst Mátyásné, Hatvan utca 6. sz., II. emelet.

Alkalmazást keres nő

Lakásomra

mosást olcsón vállalok, hófehérre mosok gyönyörűen vasalok. Janicsek Hermina, Honvéd utca 8. 1267 4. 6.

Ajánlat

Szeplő—májfolt

pattanás, sömör és az összes tavaszi archibák ra árlalmatlan ápolószerek Földes illatszertárban, Vigmozi lejárat.

Használt

bútorok, varrógépek, s kerékpárok vétele és eladása, Csapó utca 49. 872 3. 15.

Fáy-arckrémes

tégelyeket visszavesz Grósz Nagy Ferenc Aranyegyszarvú gyógyszertára, (színház mellett). 199 11. 30

Cipő-,

retikül-, öv-, börkabátfestést villanygép pel vállal Nagy, — Batthyányi 10. 1116, 4. 5.

Fűszerkereskedők, kocsmárosok és cukrászok figyelmébe! A tisztifőorvosi rendelkezésekkel kapcsolatosan kifüggesztendő táblák kaphatók kiadóhivatalunk pénztáránál, darabonként 12 fillérért. vv

Varrógép-

kölcsönzés, vétel, csere, eladás. Minden varrógéphez alkatrész kapható. Javítások jótállással. Eisenberger, Csapó utca 101. szám. 125 +

Veszek

bútort, varrógépet, minden féle ingóságot. — Andráskó, Csapó utca 16. sz. Hivásra jövök. 96 +

Mink is

dauerolunk, Szabó fodrász, Salétrom utca 4. Olcsó árak. 1447

Király kávé

kitünőek. Aromás, zamatos kávét Király üzletében a vevő előtt pörkölik. Dégenfeld tér 2. 333 4. 5.

Tüzelő anyagok

Tűzifa

kihordásra megbizható erős ember felvételik, Maróthy György utca 10. szám. 1438

Áladó üzlet vendéglő

Egy jómenetelu

étkezde, családi okok miatt azonnal eladó. — Értekezni: Csapó utca 36., Schaff vendéglőben. 1423

Kiadó lakás kétszobás

Kétszobás

fürdőszobás, kertre nyiló garson lakás, május 1-ére kiadó. Rákóczi u. 10. szám. 1413

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k. kg	1.10—1.30	Tyúk párja	4.50—5.60
Liba k. kg	1.20—1.40	Jérce párja	3.20—4.20
Kacsa k. kg	1.20—1.40	Csirke párja	2.50—3.00
Kappan és tyúk kilója	1.00—1.20	Tojás drb.	0.05—0.06
		Tojás kilója	1.50—1.60

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.80—1.30	Dióbél kilója	2.20—2.40
Apró alma	0.50—0.65	Citrom drb	0.05—0.08
Dió kilója	0.60—0.70	Naranes és mandarin kilója	0.66—0.96
Szilva kilója	1.40—1.70		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.18—0.20	Petrezselyem kilója	0.50—0.55
Fokhagyma	0.30—0.40	Sárgarépa	0.16—0.20
Dughagyma	0.60—0.80	Szárazbab kg	0.22—.32
Burgonya: rózsa kilója	0.08—0.10	Torma kg	0.28—0.40
vegyes kilója	0.06—0.07	Zeller drb	0.02—0.05
Fejeskáposzta drb	0.30—0.40	Spenót és sóska csomója	0.06—0.08
Kelkáposzta	0.04—0.19	Saláta feje	0.03—0.05
Savanyúkáposzta kilója	0.28—0.42	Zöldhagyma	0.05—0.06
Retek drb	0.02—0.03	Gomba kilója	1.60—2.00
Kalarábé drb	0.03—0.5	Galambbegy csomója	0.06—0.08

KENYÉRÁRAK:

Búzaliszt 00-ás	kg 0.38	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás	kg 0.37	Rozsliszt kilója	0.32
Búzaliszt 2-ős	kg 0.35	Korpa kilója 0.13 fillér.	
Búzaliszt 4-es	kg 0.32		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás	kg 0.37	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás	kg 0.36	Rozsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős	kg 0.34	Korpa kilója 0.13 fillér.	
Búzaliszt 4-es	kg 0.32		

Két uccai szoba,

előszoba, cselédszoba, s konyha, spájz, Patay u. 9. alatt május 1-ére kiadó. 1425

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás,

komfortos lakás, május elsejére kiadó. Rákóczi utca 10. szám. 1412

Butorozott szoba

Kapualatti

különbejáratú bútorozott uccai szoba, fürdőszoba használattal kiadó. Simonffy utca 38. 1449

Vegyes

Gazdaságból

kimaradt patkányirtószer, garancia mellett eladó. Dobozi utca 3. első ajtó. 1382

Téglaskert II. járás

36. számú csőszháznál, vasárnap 13-án délután három órakor kerítvenlést tart a birtokosság. Kérünk csősznek valót jelentkezni. 1454

Ingyen

elmennék négysoros nő gépü irodába gyakorlás céljából. Farkas Pálma Mestre utca 7. 1432

Ingóság eladás

Kéziszövőszékek,

szövő felszerelés, egy nagy asztal eladó. Zöldfa utca 7. szám. 1350

Még pár napig

bontásból olcsón eladó szoba, konyha ablakok, vasrollós üzleti ajtó, s tölgyakapu, góréhoz jó tölgyfagerendák, óeska tégla, Piac utca 40. 1416

Gazdasági termények

Szőlővessző

különböző faju kétéves gyökeres, porhajas, sajátlelepemről, legolcsóbban. Barna utca 19. 1450

Dióbél

helyett mogyoróbelet használjon, olcsóbb, s szaporább és finomabb 2.60 kilója a Déligyümölcsesarnokban, Piac utca 7. szám.

Szőlővessző,

gyümölcsfa kapható Bíró nál, Szávay utca 6. 919 4. 1.

Eladó házhely

Olcsó házhelyek

a Luther- és Kurue utcák sarkán, részletfizetésre is eladók. Felvilágosítást ad: dr. csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1006 vv

Eladó ház

Eladó

Nyil utca 127. sz. ház, mely áll kétszoba, előszoba, konyhás és egyszobás konyhás lakásból. — Megtekinthető délutáni órákban. 1006 v. v.

Homokkretben

ház, előnyös feltételek mellett eladó. Értekezni: Hatvan utca 53. sz. telefon: 15-12. sz. 1345

Jánossy utca 27.

számú családiház eladó 1445

Eladók

városi, telepi, kertes házak, tanyásföldek, s házhelyek, konyhakertészeti földek, szőlős, havir észletre is. Betelekre magas kamatot ad Debreceni Gazdasági Bankja, Kossuth- és Batthyány utca sarok. 1428

Földbérlet

Bérletet

keresek 80—150 kh-ig terjedőt október 1-re. Ajánlatokat „Jó bérlő“ jeligére a kiadóba kérem leadni. 1006 vv

Eladó föld

Kismacson

hat hold tanyásföld eladó. Hatvan b. Értekezni: Nemes utca 21. 1331

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF.
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.